

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.—
Pe 3 luni . . . 7.—
Pe o lună . . . 2.40
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACȚIA

ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se in-
napoiază.

ROMÂNUL

Dr. Teodor Mihali

presidentul clubului parlamentar român

către fiii neamului românesc.

(Ni se trimite apelul de mai la vale.)

Fiii patriei noastre sunt chemați pe câmp de onoare. Fără îndoială, ostașii români, precum în trecut așa și acum își vor face datoria spre fala neamului și a renumelui lor de

Majestatea Sa, bătrânul nostru Monarh Patria se vor convinge din nou despre strămoșească fidelitate și despre spiritul de jertfă al poporului român de sub sceptrul monarhiei habsburgice. Pretutindeni, feciorii români alergat cu însuflețire sub drapelul militar, și-a și vărsa sângele pe câmpul de război; și cei rămași acasă, asemenea gata la orice chemare, urmărim, cu cel mai viu interes și cu cea mai bună și glorioasă sfârșit, evenimentele istorice, ce se desfășoară și se vor desfășura de acum înainte.

Fiindcă, în urma regimului excepțional, introdus de guvern, întrunirile publice și particulare de caracter politic sunt oprite sub dușul operațiilor de război, Comitetul Partidului Național Român nu poate să țină ședința convocată, și astfel n'are alt prilej a-și spune cuvântul patriotic. Imi iau voie deci eu să scriu pe calea aceasta cu toată încrederea și cu toată iubirea de frate, către întreaga țară românească din patria noastră, ca de acum să-și facă și acum datoria deplină, în virtutea legilor și a datorințelor, ce se cer în aceste zile de jertfă, iar de altă parte să stea

liniștită și cu încredere, în Dumnezeu în fața evenimentelor, îndeosebi în fața eventualelor svonuri necontrolate, cari, în împrejurări tulburi, adesea se nasc, din fantazia aprinsă ori din reavoință.

Rog mai ales pe poporul nostru dela sate să bage de seamă, să nu se lase ademenit de oricine, și mai vârtos să se ferească de beuturi și orice abateri, cari ar atrage intervenția organelor de siguranță, ca nu cumva acele organe, din exces de zel, să caute prilej de persecuții și de șicană nedorite de nimeni.

Poporul român totdeauna a fost treaz și iubitor de ordine, loial și credincios. De aceste virtuți și însușiri moștenite din moși-strămoși să dea dovadă și acum!

Sper și cred, că ținuta corectă, patriotică și chibzuită a noastră, demnă de națiunea și romanitatea noastră, precum și bravura fiilor noștri de pe arena războiului, vor spori titlul de merite, cari învrednicesc pe poporul român, să ajungă în posesiunea deplină a tuturor drepturilor, ce-i compet, și pentru cari s'a luptat, și se va lupta și în viitor, numai pe cale legală și cu arme constituționale.

Bunul Dumnezeu cel atotputernic să ne ajute și să ne dea isbândă!

De j, la 30 Iulie n. 1914.

Dr. TEODOR MIHALI.

Sufletul balcanic și sufletul românesc.

Prof. C. Nedelcu.

Organul de publicitate al Românilor din America de nord „Românul” din Cleveland în Statele-Unite, istorisește în numărul său cel mai recent următorul fapt întâmplat la Cleveland în statul Ohio, un fapt divers care dă mult de gândit:

Românul Petru Manescu, din acea localitate, vorbea cu un Sârb despre omorul dela Serajevo. Petru Manescu e muncitor simplu, „ziler”, originar din Transilvania. Impins de sărăcie, el a plecat de câțiva ani de acasă, totuș nu prea de mult pentru a fi putut uita mizeriile ce a avut să îndure în patrie și cari l'au silit să plece în lume.

Acolo, peste țări și peste mări, află și el știrea că moștenitorul imperiului al cărui cetățean a rămas, a fost ucis cu foc de revolver în Bosnia împreună cu soția sa. Petru Manescu discută această întâmplare cu tovarășii săi de muncă din patria cea nouă. El se știa acolo destul de departe pentru a-și putea permite să judece catastrofa dela Serajevo în deplină libertate, fără a-și impune nici un frâu limbei și gândului chiar, ca adeseori acasă, unde veghiaza legea dură și pânđește jandarmul.

Dar, indiferent de paragrafi votați la Budapesta, acest Român simplu și adevărat Român poartă legea sa omenească, sfânta lege românească erezită din moși-strămoși, în suflet. Sufletul lui Petru Manescu pribegit prin Ohio a rămas pur, și este însuș sufletul drept, bun, nobil, cumpătat, îndurător, sentimental al rasei noastre românești.

Străini buni și străini răi*).

Veronica Micle de Octav Minar.

Dacă bibliografia noastră e cam sgârșită să dea din belșug opere care să ne înalte sufletul, în schimb e darnică să ne dea unele cari meritul să ne umple inima de indignare.

Rareori mi-a fost dat să simt o revoltă mai înaltă, văzând felul cum înțeleg unii oameni să se servească de pana lor; broșura dlui Minar, e printre acele lucrări cari te dezarmează prin stupefacția în care te aruncă.

Hotărât să revin altă dată, și mai amănunțit asupra ei, eu nu insist acum decât în fuga conștientă ca să evidențiez câteva trăsături destul de caracteristice pentru biograful Veronicei Micle.

Toată lumea care a cetit scrisorile Henriettei Eminescu¹⁾ și cei cari au cunoscut-o personal, știu ce soră ideală a fost această nefericită paralică, știu cum Eminescu nu mai voia să mănânce decât din mâna ei, atât în vremea când se întorsese oarecum însănătoșit din Germania cât mai ales în întunericul ce-i cuprinsese mintea în cele din urmă clipe. Un singur lucru mai răsbătea prin noaptea aceea grozavă, până la dânsul: glasul Henriettei....

Știi cum vorbește d. Minar despre acest ger păzitor al lui Eminescu? „Henrietta a

disprețuit pe Veronica din cauză că fiind paralică nu s'a putut mărita (!!) Pentru dânsa ori ce femeie care ar fi fost chinată de iubire și pasiune, era vinovată. Atunci se explică de ce Veronica *care* (cacofonia e a dlui Minar) iubea pe Eminescu, nu putea să se bucure de multă considerație în fața acestei domnișoare bătrâne”.

Admirați vă rog delicatetea de țată de mahalala, cu care d. Minar vorbește despre o femeie care și-a îndeplinit pe pământ în chip ideal, misiunea ei de soră a nefericitului poet!

Dacă ar fi numai atâta! Dar unde lipsa de pietate și nepilduita îndrăzneală atinge de-a dreptul inconstiența, este insultătoarea afirmație, neînchipuită insinuație, că Henrietta „voia ca din banii pe cari admiratorii lui Eminescu îi colecta, să-și cumpere o casă!”

Bine, dar omul acesta nu mai este nici măcar un polemist vulgar, e un profanator de morți! Să arunci o insultă cui nu se mai poate apăra, — unei moarte! Să scrutezi (fără să te întemeiezi pe nimic) mobilele sufletești ale devotamentului ei pentru fratele său, și să vii tu un străin și de familia lui Eminescu, și de neamul nostru, să asvârli asemenea monstruoziități, cu pretenții de biografie literară? Și-a dat seama d. Minar ce-i asta? Cu ce scop a făcut-o și în ce neam al Zulusilor a văzut dsa sentimentele familiare coborâte la așa meschinărie materială? Nu e firesc lucru să creadă cineva, în fața unor asemenea *calme atrocități*, că dsa

nu-i decât executorul parțial, al unui vast plan de denigrare a Românilor, cum am mai văzut de atâtea ori? Voește să probeze cuiva (în străinătate poate?) ce fel de oameni se găsesc în familia română, de vreme ce în editura unei biblioteci românești se poate scri și răspândi o asemenea broșură?²⁾

Dar ce să mai zic de respectul cu care dl Minar vorbește de Cornelia Emilian, — deosemeni moartă astăzi, — o femeie din elita Iașului, căreia i se datorește înființarea primei școli profesionale din țară, îngrijirea răniților în timpul războiului, și printre multe altele opere de binefacere, — ajutorarea lui Eminescu, în tot timpul boalei? Pentru dl Minar, Cornelia Emilian (pe care o pomeneste cu mahalagiasca expresie de „Emilianca”, astăzi când fiii acestei venerabile femei trăesc în aceiași demnitate în care au trăit și părinții lor), — era o intrigantă, o femeie incultă, care nu știa valoarea cuvintelor. Susține că ar fi spus *intr'un discurs* al reuniunii femeilor române, că unul din scopurile ligei este înființarea de „școli adultere” (!!). „A voit biata femeie să zică școli de adulte, și n'a știut cum”. Stupiditatea unei asemenea invențiuni răsare cale de-o postă pentru ori cine a cetit scrierile

²⁾ D. Locusteanu ne-a mărturisit că *buna sa credință a fost surprinsă*, fiindcă n'a cetit decât fragmentar broșura. În cazul acesta o va retrage din circulație, nu ne îndoim. O rectificarea a început prin biografia ce consacră „Flacăra” Corneliei Emilian.

* Incepem cu cei răi.

¹⁾ Editura Samitca.

Acest suflet, patrimoniu de bunătate și de nobleță, normează judecata simplului uvrier Petru Manescu și acolo, departe, unde nu-i nimeni dintre ai lui care să-i ingereze judecata dreaptă, și unde nu-l atinge nici procurorul. Dar el n'are lipsă de ajutor nici de amenințare. Român tipic, el găsește cu sufletul dreptatea, și Petru Manescu nu ezită de a condamna fapta hâdoasă dela Serajevo așa cum au condamnat-o frații lui români de acasă. Va fi avut el, poate, motive de nemulțumire în țară. Dar acest fel de a-și face dreptate, această uezpus de josnică răsbunare nu poate găsi aprobare în firea românească dreaptă și sinceră.

Deci, în spontanietatea judecății lui, Petru Manescu desaproabă atentatul din Bosnia. Sârbul cu care vorbea, numai decât se înverșunează și nici una nici două, ridică târnacopul ce ținea în mână, îl isbește pe camaradul său Petru Manescu, ce lucra alături, în ceafă și îl rănește de moarte. „Românul a fost dus la spital, iar Sârbul își așteaptă pedeapsa”, încheie ziarul din Cleveland-Ohio.

Cazul duos al bietului Petru Manescu ni se asociază în minte cu cazul analog al sârmanului grănicer Constantin Zuică, victimă și el al lealității românești.

Cazul din Cleveland și toate cazurile recente dela frontiera dobrogeană a României evidențiază încă odată enorma distanță care ne desparte sufletește de mentalitatea balcanică ce s'a manifestat și acum mai nou așa de tipic, atât în rănirea lui Petru Manescu cât și în măcelurile războiului balcanic, în incidentele dela Ibrahim-Mahle, dela Turk-Smil, dela Ekrene, în atentatul dela Serajevo, pentru a nu mai resuscita triste exemple mai îndepărtate (Corița... etc.) ori mai vechi și cari păreau a fi deja imposibile acum.

Se cere într'adevăr multă răutate ori desăvârșită orbie pentru a nu recunoaște măsura extremă de moderație, de sacrificii chiar ce și-a impus România pentruca făcând capăt unui război fratricid să așeze prin pacea și tractatul dela București temelia unui viitor mai vrednic, mai mângâietor pentru popoarele Europei sudorientale. Dar, este act de indispensabilă înțelepciune și de prudență elementară ca și din celelalte părți contrac-

tante, câtus de cât aceiași ori asemenea bunăvoință să se depună întru apărarea și întărirea acestei prime opere de solidaritate balcanică, nobilă solidaritate de activitate pentru salvagardarea reciprocă a intereselor comune și întru pregătirea progresului cultural al acestor popoare, prea lung ținute în loc, de împrejurări fatale.

Cu extraordinară satisfacție vor afla toți prietenii păcii luarea dispozițiilor, din partea guvernului român și a guvernului bulgar pentru a face pentru totdeauna exclusă și imposibilă repetarea incidentelor regretabile din zilele trecute dela granița româno-bulgară.

Cu asemenea satisfacție s'ar fi aflat și știrea despre aplanarea cu demnitate a conflictului austro-sârb ivit în urma tragediei dela Serajevo...

Ziarul „Vita” din Roma în articolul de bineventare adresat studenților români cari vizitează în acest moment Italia, invocând solidaritatea italo-română aduce aminte, că „Roma antică, mama noastră, a urmărit totdeauna numai și numai drumuri drepte spre scopuri strălucite” și îndeamnă pe frații români „să se ferească de sistemele primejdioase a căror privesc nefastă o prezintă orientul”.

Exemplul lui Petru Manescu și al grănicerilor români dela frontiera dobrogeană arată cât de adânc este imprimată în sufletul românesc de pretutindeni conștiința aceluși „drum drept spre scopuri strălucite” ce au urmat străbunii noștri cu glorie.

Tocmai în numele acestei conștiințe se crede dator umanității acest popor neolatin românesc de a atrage pe același drum drept și pe vecinii săi mai mici și lipsiți de conștiința unei asemenea tradiții glorioase.

În acest înțeles, socotesc, a presidat România la pacea dela București, cu acest rost, cred, a inaugurat România era nouă ce ar urma să înceapă după această pace, cu voia tuturor celor interesați, — în acest nobil sens împlinește România și elementul românesc o misiune de cea mai înaltă valoare etică, o misiune de înlănzire a sufletelor, o operă de sinceră înfrățire în umanitate a celor meniți a trăi împreună.

RECTIFICARE. Deoarece din parte oficială ni s'a adus la cunoștință, că unele pasaje din articolul nostru apărut în numărul 154 cu titlul „Soldatul Român” — articol de altfel produs sau rezumat de toate ziarele maghiare și însoțit de comentare elogioase, — în unele pasaje ale sale a provocat resens, iar altele a dat ansă la interpretări greșite, ne ținem de dorință a constata că articolul este inspirat de cel mai înalt patriotizm, și de notele cele mai distinse a datorinței cetățenești. Dacă cu toate acestea unele pasaje au putut deștepta nemeriri, ce n'am intenționat, regretăm și declarăm, că noi nu am vârit subînțeleșuri în articole și nu am căutat anume să intercalăm expresii cari ar putea fi tălmăcite ca fiind îndreptate contra autorităților țării!!

Entuziasmul în Viena. „Fremdenblatt” scrie că războiul e declarat. De câteva zile, nu mai era nici o îndoială pentru populația din monarhia austro-ungară, care a izbucnit cu vigoare, a constatat hotărârea guvernantilor noștri. Poporul nu a avut nici o îndoială, nici o teamă. Pentru popor războiul era declarat: acum e'un fapt.

Europa vede acum și alteva; ea vede că Austro-Ungaria e nu numai o realitate politică și internațională, ci o realitate populară.

Acum monarhia noastră e o unitate de punctul de vedere al sentimentelor. Legendă de neputinței sale în afară e distrusă. Propaganda care tinde a ne răpi ținuturile noastre sud-slave spre a le uni cu regatul Karagheorghievici e bazată în concepțiunea ei învechită a remanierelor din secolul trecut, premisa capacității nelimitate de expansiune a ideii pan-sârbească care trebuie realizată prin zdrobirea și distrugerea Austro-Ungariei. Dar această idee trebuie să fie frântă de forțele unite ale monarhiei care, după cum vede acum toată lumea, e hrănită la izvorul sentimentului popular țignind de straturile adânci.

Ne-am fi condamnat noi înșine dacă am stat la îndoială sau negociat în loc să ne mișcăm. Popoarele din monarhie mulțumesc știe lui suprem că a luat o hotărâre dela care nimeni nu poate să ne rețină.

Acum nu mai avem nici un alt gând, decât înainte. Împăratul așteaptă ca toți să ne facă datoria și că trupele se vor întoarce cu steagurile lor acoperite de glorie.

Împăratul trimite pe soldații săi la izbândă și se vor întoarce învingători.

Corneliei Emilian; era așa de departe de a fi „ahtiată de glorie” cum pretinde dl Minar, încăt cea mai însemnată a ei broșură „Dreptul pumnului” a semnat-o cu modestul nume de „O femeie”. Cine a cetit-o, simte cât de superior și de nobil cugeta femeia aceea.

Si ce aduce d. Minar în sprijinul „inculturii” binefăcătoarei lui Eminescu, ca să o poată insulta așa de trivial? — Un memoriu netipărit încă, pe care l'ar fi scris fiica Veronicăi³⁾; va să zică un martor de obiectivitatea căruia avem tot dreptul să ne îndoim — vom vedea mai precis de ce — și în care nu se citează un discurs tipărit, ci se pomeneste doar de un discurs ce s'ar fi ținut într'una sală oarecare, cândva! Acestea-s probe... istorice?

Cornelia Emilian intrigantă, zavistioasă, persecutoare a fericirii lui Eminescu! Dar am văzut cu ochii mei, scrisorile Henrietei Eminescu adresate dnei Emilian, și scrise de mâna poetului fiind că Henrieta nu mai putea scrie; toate încep cu „Scumpă mamă” și toate vorbesc în numele amândurora! „O mamă” era dna Emilian pentru acești nefericiți copii, — și cum o prezintă d. Minar! Cine era s'o aprecieze mai bine, Eminescu, sau dsa? Mă îndoiesc că va putea vreodată dl Minar să publice în faximile, și să arate și *originalele scrisorilor* prin care Eminescu s'ar fi exprimat cu ingratitudine fie pentru dl Maiorescu, fie pentru dna

³⁾ Vezi pag. 69 în broșură.

Emilian... Nu văd măcar menținându-se *data* acestor scrisori, căci chiar dacă Eminescu le-ar fi scris cu mâna lui, — *în timpul nebuniei fiind ele nu mai prezintă nici o valoare*. Și cum s'ar califica atunci fapta dlui Minar, dacă a uzat de aiurările unei minți rătăcite în scop de a le aduce drept probe, într'un proces în fața posterității, biograful fiind cu mintea întregă!

Eu am impresia clară că suntem și în fața unei mistificări făcute în adins spre a isbi în dl Maiorescu și „Convorbiri Literare” pentru motive pe cari le voi expune altădată mai pe larg.

De altminteri, numai cetind cartea, cetitorul cel mai neinițiat, e isbit la fiecare rând de lipsa celui mai elementar simț de măsura și obiectivitate, necesare mai ales unui biograf.

Iată pe Eminescu, abia sosit, dela cura ce-o făcuse în străinătate, restabilit într'u câtva; doctorii îi daseră recomandăția să se ție departe de emoțiuni, de orice natură ar fi ele, — fie fizice, fie morale.

Nimic mai elocvent, decât însuși titlurile înșirate la capitolul al IV-lea al broșurei: „O corespondență plină de invidie și răutate (Henrieta și Cornelia erau cele două zgriptoroaice după impresia dlui Minar, cari urmăreau zădărnicea fericirii lui Eminescu!) Cum reușeste Veronica să plece cu Eminescu la București. Câteva luni de fericire. Moartea poetului”.

Cine nu vede tot interesul ce-l aveau având prietenii ai poetului, ca să-l ție pe ea sta departe de „ori ce emoțiuni, fie fizice, fie morale?” Henrieta își destăinuște spaima ce cuprindea la gândul că subreda sănătate a fratei sale, să nu cadă în mrejele Veronicăi și să se facă un nou. Și în acest sentiment sororial, se întâlnește cu dl Maiorescu. Cum era să nu-și pue această toată părinteasca lui autoritate, spre a feri sănătatea lui Eminescu de un dezastru? „Moartea poetului” a fost isprava grabnică a ceea ce dl Minar numește „câteva luni de fericire”. Și cine nu vede! Când se pun într'o lumină atât de faimoase împrejurările din viața aceluia de care dl Minar se ocupă cu atâta lipsă de pietate, cu atâta ură și pentru vii și pentru morți, rămâi neamă mirat ca în fața unor monstruoșități morale, să se abată asupra noastră și asupra noastră o simțului de omenie! În zadar le căuta o tălmăcire. Ce să fie? Setea de căștig? Aprinsa dorință de a se strecura în lumea literară, când mijloacele nu sunt la înălțimea dorințelor? Răsbunări personale? Dar fapta dnei Emilian, nici nu cunoaște pe acest Minar — după câte mi s'a afirmat.

Atunci, încă odată: pentru ce atât noroi vârlit în fața unor familii nevinovate? Faceți ceva în bine unui poet, și fapta asta e, se vede, o crimă așa de mare, că nici după 25 de ani se iartă? Nenorocitul Eminescu! Cum preschimbă el, că nici după moarte nu i se va respecta somnul cenușei sale... Ce mustrare îi asvârlă dl Minar și acum, de dincolo de groapă:

Mobilizare generală.

S-au alifiat următoarele anunțuri oficiale:

I.

Majestatea Sa cesară și apostolească regească a binevoit prea grațios a ordona

MOBILIZAREA GENERALĂ

a armatei comune, a marinei de război, a honvezimei și a landwehrului și a trupelor bosniace-hercegoviniene.

În urma acesteia și în scopul executării acestor ordonanțe prea înalte se dispune:

I. Prezentarea la arme a celor din starea neactivă.

Toți inșii din starea neactivă sunt datori ca cel mult în restimp de 24 de ore după publicarea acestei ordinațiuni în comuna domiciliului lor să pornească și să se prezinte pe calea cea mai scurtă. Feciorimea se va prezenta la stațiunea de echipare introdusă în cartea de legitimațiune sau de honved; iar gaștii și ficlorimea provăzută cu foae de recomandațiune se vor prezenta conform foilor lor de recomandațiune.

II. Luarea în contingent a recruților înrolați în anul curent, dar neluați încă în contingente și a rezerviștilor suplinitori.

Recruții și rezerviștii suplinitori înrolați în anul curent, dar neluați încă în contingent vor fi toți luați în prima zi de mobilizare.

Aceia dintre acești recruți și rezerviști suplinitori, cari locuiesc acum în Galiția, în Bucovina și Dalmația, apoi în comitatele Bereg, Maramaros, Szabolcs, Ugocea, Ung și Zemplén sau au tot acolo competența (competența patriei sunt datori ca cel mult în răstimp de 24 de ore după vestirea acestei publicațiuni în comuna lor de domiciliu, să pornească și pe calea cea mai scurtă să se prezinte la comandatura cercuală de întregire a armatei, din cercul domiciliului lor. Aceia, cari știu, că aparțin honvezimei se vor prezenta la comandatura de întregire a honvezimei.

Ceilalți sunt datori, să aștepte convocarea.

III. Pe seama tuturor celor convocați.

1. Cei ce se află în străinătate au să fie îndată încunoștințați despre convocarea lor prin persoanele lor mijlocitoare.

2. Cei cari se prezintă pot să se folosească liber de căile ferate și vapoarele din patrie pe lângă prezentarea documentelor de legitimație (cartea de legitimație militară sau de honved etc.)

Aceia însă cari nu au acest document și la intrarea lor sunt necesitați să se folosească de calea ferată, sau de vapor, înainte de plecare sunt îndatorați, să se prezente la primăria comunală, unde vor fi provăzuți cu Bilet de legitimațiune, care îi îndreptățește la călătorie liberă.

IV. Prezentarea calilor de serviciu ai armatei comune și ai honvezimei aflători la întreprinzători.

Caii armatei comune și ai honvezimei aflători la întreprinzători, în restimp de 24 de ore după publicarea acestei publicațiuni, ne mai așteptând nici o altă admoniațiune, au să fie porniți la drum la acea stațiune, de unde au fost dați.

Neascultarea față cu aceste ordinațiuni se va pedepsi aspru în sensul legilor existente.

II.

Majestatea Sa cesară și apostolică regească a binevoit prea grațios a ordona chemarea la arme a gloatelor:

I. AVIS!

Avisul se estinde asupra tuturor indivizilor obligați la gloate, fără considerare la locul domiciliului. Asemenea se avizează gloata întreagă în regatele și țările reprezentate în consiliul imperial.

CONVOCARE.

Se convoacă la împlinirea serviciului:

1. Toți cetățenii ungari, precum și austriaci obligați la gloate, provăzuți cu foae de comandare și toți acei obligați la gloate, cari au primit bilet de convocare. Aceștia sunt datori a intra după dispozițiunile foilor lor de comandare, sau ale biletului lor de convocare.

2. Toți cei de 42 ani și mai tineri obligați la gloate, cari au servit la armata comună, la ma-

rina de război, la honvezime sau la jandarmerie. Aceștia sunt datori ca în decurs de 48 de ore socotite dela afișarea prezentei publicațiuni în comuna domiciliului lor, să pornească de acolo și să se prezente cu cea mai mare urgență posibilă în modul următor și anume:

a) toți acei cetățeni ungari, precum și austriaci în etate de 37 ani și mai tineri obligați la gloate, cari conform libelelor lor de legitimație pentru gloate în anul curent sunt obligați a intra la oarecare comandă, autoritate, trupă sau instituțiune a armatei comune, la marina de război, sau la honvezime, — au să se prezinte la stațiunea de echipare, indicată pe pagina primă a libelelor lor de legitimație pentru gloate;

b) toți ceilalți cetățeni ungari în etate de 42 ani și mai tineri obligați la gloate, cari conform libelelor lor de legitimație pentru gloate sunt obligați a se prezenta, în anul curent la gloate se vor prezenta la stațiunea de echipare de gloate corespunzătoare locului domiciliului lor stabil.

c) toți ceilalți cetățeni austriaci obligați la gloate, cari conform libelelor lor de legitimație pentru gloate sunt obligați a se prezenta, — se vor prezenta la comandatura cercuală (expozițiura) ces. reg. de gloate a locului lor de competență, — iară cei din Tirol și Voralberg în Innsbruck la comandatura cercuală I. din Innsbruck.

3. Cei obligați la gloate cari sunt designați prin primăria comunală a domiciliului lor (a locuinței), pentru muncă și de alte servicii de război. Aceștia vor primi dela antistia comunală îndrumarea cu privire la pornirea spre locul unde vor fi aplicați.

4. Lucrătorii minelor de cărbuni obligați la gloate, cari conform dispozițiunilor punctelor 2 a) și b) ale capitolului II din prezenta publicațiune nu sunt convocați la serviciul armat. Aceștia vor rămânea în funcția lor de până acum, ca și gloțași convocați.

ALTE DISPOZIȚIUNI.

1. Gloțașii pe lângă prezentarea libelului lor de legitimație de gloate, sau a foaei lor de comandare (even. a biletului lor de convocare), vor întrebuința gratuit căile ferate sau vapoarele în Austro-Ungaria, precum și în Bosnia și Herțegovina. Aceia, cari nu dispun de documentele amintite, și la intrare ar voi să se folosească de cale ferată sau vapor, înainte de plecarea lor au să se prezente la primăria comunală a lor care îi va prevedea în scopul călătoriei gratuite cu „Bilete de legitimație”.

2. Gloțașii convocați au să se provadă cu merinde pe 2 zile, pentru care, cei ce vor rămânea în serviciu, vor primi pe cele două zile o desdăunare de 1 coroană pe zi.

3. Gloțașii, cari sunt în străinătate vor fi fără amânare înștiințați prin aparținătorii sau încredințații lor despre avisul și chemarea lor la gloate.

Vor căta vieții tale

Să-i găsească pete multe, răutăți, și mici scandale. Astea toate te apropie de dânsi! Nu lumina Ce în lume-al revărsat-o! Ci păcatele și vina, Oboseala, slăbiciunea, toate relele ce sânt într'un chip fatal legate de o mână de pământ, Toate micile mizerii unui suflet chinuit, Mult mai mult îi vor atrage, decât tot ce ai gândit!

Și cine e acest semănător, și atâțător de curiozități bolnave? Domnule Minar! Ești străin în țara noastră, și faci un rău serviciu tuturor acelor cari râvnesc cetățenia noastră când zdruncini și d-ta ca mulți alții, coeziunea pe care o visați să vă alipească de inima neamului nostru. Voi toți cari sunteți încă străini și țineți în mână o pană de scriitor în România, mai ales când aveți și talent — ceace nu-i cazul dlui Minar — feriti-vă ori când de a face din stilul vostru o otravă corozivă și un element de dizolvare a solidarității noastre. Vreți contopirea etnică? Nu isbiți atunci ceace pentru noi e sfânt și drag*) nu vă amestecați mai ales în

antipatiile și certurile cari ne pot diviza un moment, fie aceste certuri de orice natură, politică sau literară. Voi să fiți întotdeauna, dacă puteți și ne purtați interes, împăciuitorul nostru, cimentul care dă mai multă consistență întregului, — iar nu murdăritorul gloriilor noastre. Poate ca la un moment dat, și neprielnic*) o ponegrire a unui Maiorescu să convină unor români, — mai ales când acesta e candidatul unui loc în parlament; — voi, nu vă amestecați în atmosfera aceasta arzătoare, nu vă puneți degetul între scoarța și trunchiul copacului. Căci atmosfera accia e trecătoare, dar ceace rămâne întipărit, e faptul că unii dintre voi ați contribuit să înăspriți și mai mult zavistiile dintre noi. Și accasta, vouă vă vatămă în primul rând. Fiindcă dacă numai unii dintre voi ne jicnesc, — în schimb însă efectul daunător al acestei jicniri se resfrânge în masă asupra voastră. Dacă spiritul de generalizare e o forță a cugetării, — în ordinea afectivă însă el poate fi o slăbiciune și o nedreptate. De ce să-l răscoliți tocmai voi? Nu faceți dar — și aci vă vorbește un om care

nu e capabil de ură — nu faceți să se înmulțească printre voi nici să cuprindeți în sfera solidarității voastre de rasă*) abnormități à la Iago; de aceștia să vă dessolidariți; căci ori de câte te înspăimânti de ura acestuia împotriva maurului, și vrei să-i afli o deslegare, nu ai, nu poți să ai, decât o ridicare din umeri, și un singur răspuns: ura de rasă! Încă odată: de ce voi tocmai s'o atâțati?

Fiți dar, scriitori străini ai limbei noastre, pentru crearea celeilalte forțe mai superioare: iubirea de oameni sub nesfârșitele ei manifestări și ocaziuni, — căci și aceasta există în adâncul firei omenesti, poate mai veche ca ura, — antidot al otravei ce învrăjbește rasele.

Numai pe aceasta se poate clădi, fie chiar și o utopie!

D. Nanu.

*) Nu mai departe, acum câteva zile, un evreu de care ar trebui să se lepede toți evreii, — un șacal, — stăsea pe Gârleanu în „Rampa” sub pseudonimul A. Craioveanu! deși îl știa de trei pe catafalc!

*) Fragmente din broșura dlui Minar au apărut în citațiuni la adrese dlui Maiorescu, tocmai în vremea perioadei electorale.

*) D. Rosenthal dela „Adevărul” îmi spune că din considerente filo-străine ale „Adevărului” nu poate publica din articolele „Străinii buni și Străinii răi”. Pentru d-sa străinii nu trebuiesc înfierăți.

IV. Pedepsirea nesupunerei față de ordinațiunea de convocare:

Giotașii convocați începând dela promulgarea acestei publicațiuni stau sub regulile disciplinei și penale militare; nesupunerea dovedită față de ordinațiunea de convocare pentru împlinirea serviciului, se pedepsește în modul cel mai aspru.

Dat în Arad la 31 Iulie 1914.

Senatul orașului Arad.

„Le Temps” despre conflictul austro-sârb. Precum se știe Sir Edward Grey făcuse propunerea ca în conflictul austro-sârb să intervină cele patru puteri neinteresate: Franța, Anglia, Italia și Germania și să aplaneze într'un mod satisfăcător neînțelegerile. După ce face cunoscută această părere „Le Temps” urmează:

„Franța e gata la această intervenție, propusă de Anglia, iar Italia de asemenea, dacă nu se face cumva asupra ei vre-o presiune contrară. Ca această intervenție însă să se și îndeplinească, este o singură condiție, pururi aceeaș, pe care am expus-o Duminecă și asupra căreia am revenit Luni: concursul Germaniei.

Dar astăzi, ca și ieri și alaltăieri, nu se știe, dacă vom avea acest concurs. Ce vrea Germania? Pace? Răsboiu? Forța lucrurilor ne silește încă odată să punem întrebarea aceasta.

Punând-o, adăugăm, că forma de acțiune concepută de Sir Edward Grey e singura formă acceptabilă. Modalitățile acestei acțiuni pot fi discutate, principiul însă nu. Cum a și spus ministrul: cele patru puteri de cari e vorba n-au nici un interes direct în chestiunea sârbă, și această situațiune le dă puțința de a lucra solidar. Primește Germania solidaritatea aceasta pentru pace?

D. Clemenceau scria azi dimineață, că un ziarist austriac, — pe care dânsul nu-l numește, dar l-a recunoscut îndată toată lumea — i-a zis: „Rusia o să cedeze căci totdeauna a cedat”. Și așisderea, — nu-i așa? — și Tripla Înțelegere. Astfel se confirmă părerea exprimată de atâtea ori în „Le Temps”, că slăbiciunea Triplei Înțelegeri de vre-o doi ani încoace trebuie s'o ducă mai curând sau mai târziu la un impas. Impasul, iată-l; suntem într'insul. Ca să ieșim acum dintr'insul, ca să împrăștiem rătăcirea austriacilor, poate că mâne nu mai este decât un mijloc: răsboiul.

Sir Edward Grey a spus-o lămurit: „Dacă neînțelegerea ar înceta de a fi limitată între Austro-Ungaria și Serbia, e vădit că am ajunge la cea mai mare catastrofă care a lovit vre-odată năpraznic Europa. Nime nu ne poate spune unde s'ar opri lucrurile în urma unui astfel de conflict, ale cărui urmări directe și indirecte ar fi incalculabile”. E de prisos, să mai stăruim asupra înțelesului acestei avertizări.

Cu toată sinceritatea, cu singura grijă de a evita catastrofa de care a vorbit Sir Edward Grey, noi repetăm în deplină cunoștință de cauză, că acele concluzii întemeiate pe trecut nu pot duce astăzi Austria și aliații săi, decât la rătăcirii desastroase. Rusia n'o să permită, ca independența Serbiei să fie nimicită. Franța și Marea-Britanie nu se vor separa de Rusia. Pe temeiul acestei certitudini, încercată și precizată în decursul ultimelor douăzeci și patru de ore, trebuie să-și bazeze cabinetele din Viena și Berlin ipotezele lor.

Serbia a cedat tot ce i se cerea mai mult decât a cedat vre-o dată sub presiune străină o altă țară din lume. Nu-i adevărat deci, că

invitând Austria la negocieri, o invităm ca să se umilească. Dacă cei doi aliași ai săi o chiamă la o înțelegere pașnică, nimic n'o împiedcă de a primi invitarea, — nimic, decât voința de a face cu orice preț răsboiu. Există la Viena voința aceasta? Sau există la Berlin?”

Plecarea ostașilor.

Ieri și astăzi a plecat o bună parte a trupelor noastre, pe câmpul de răsboiu. În care parte? Nu se știe. Nădăjdum că în partea unde se cuceresc laurii victoriei!

Înainte de ieșirea la gară, pe câmpul din fața cetății, asemenea și în piața „Libertății” s'au făcut obișnuitele ceremonii militare și religioase, la cari s'a adunat o mare mulțime de privitori, entuziasmată și entuziasmantă.

Lumea rămasă acasă a făcut ovații soldaților însiruiți. „Ura!” striga spalierul, prin care treceau flăcăii, „ura!” răspundeau cei aclamați. Pălării se ridicau în aer, batiste fâlfăiau, ochii tuturor erau aprinși și umezi!

În piața „Libertății” orchestra a rostit o rugăciune. În cetate s'au rostit și cuvântări.

Prea Cuvioșia Sa Augustin Hamsea arhimandrit la Hodosbodrog, a rostit următoarea energică și duioasă cuvântare:

„Doamne Dumnezeu nostru, Dumnezeu puterilor cel bogat întru tărie și tare întru răsboaie, care de demult ai dăruit putere preamănată robului tău David spre învingerea protivnicului hulitor Goliat, Tu și acum cu cunoscuta-ți milostivire și iubire de oameni primește rugăciunile noastre, cari isvoresc din adâncul sufletului și inimii noastre și trimite binecuvântarea Ta cea cerească asupra armelor soldaților Tăi ce stau înainte. Dă soldaților Tăi tărie și putere, ca să poarte aceste arme spre întărirea și apărarea preainaltului tron, spre mângâierea și deplină mulțumire a Unsului Tău, a preagloriosului nostru împărat și rege apostolic Francisc Iosif I, a monarhiei, a iubitei noastre patrii, a sfintei tale biserici, a orfanilor și văduvelor și a tuturor cetățenilor, cari constituiesc iubita noastră patrie. Cu mâna Ta cea atotputernică fă din soldații aceștia luptători viteji contra vrăjmașului.

Prin biruința armelor noastre arată și acum binecuvântata Ta dreptate greu vătămată prin mulțime de acte dușmănoase și protivnice augustei case domnitoare, integrității iubitei noastre patrii și ordinii și siguranței publice a cetățenilor ei.

Că Tu ești Dumnezeu nostru, Dumnezeu care înalți pe cei drepti și umilești pe cei răi și Te mărire înălțăm Tatălui și Fiului și Sfântului Duh acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După aceasta arhimandritul Augustin Hamsea, stropind pe soldați cu apă sfințită, rosti către dânsii următoarele:

Soldați! Dumnezeu a voit prin glasul Majestății Sale, să luați în mână armele, să apărați o cauză sfântă, să intrați într'un răsboiu, care este cel mai îndreptățit din câte a văzut odată istoria, să apărați pământul strămoșesc al iubitei noastre patrii, să apărați casele și familiile voastre și prin biruința armelor voastre să dați satisfacere și să restabiliți pentru multă vreme înainte ordinea și siguranța publică contra dușmanului, care ani mulți de-a rândul a subminat condițiunile de viață și dezvoltare ale statului și societății noastre. În acest moment decizător vă amintesc că voi după învățătura bisericii noastre toți sunteți însuflețiți de credința în Dumnezeu în trei iete: Tatăl, Fiul și Duhul sfânt. Cu nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu să intrați în luptă și prin credința voastră în acest dzeesc ajutor să vă însușiți virtutatea și bărbăția de a nurma cu cinste și demnitate armele voastre. Steagul vostru, sub care ați depus jurământul de fidelitate să-l nurlați în tot locul spre deplină biruință. Și fiindcă la toate întreprinderile mari puterea nebiruită este darul și ajutorul lui Dzeu, ridic din nou glasul sufletului și inimii mele către cel atotputernic și implor darul și binecuvântarea lui Dzeu asupra voastră și asupra armelor voastre. Dzeu să vă binecuvinte și să vă întărească în conștiința împlinirii datorinței față de preainaltul tron și prea iubita noastră patrie. Dumnezeu bunul să vă poarte

în tot locul spre bine și precum voinți și însuflețiți ați luat în mână armele voastre, Dumnezeu să vă ajute să reîntoarceți cu toții biruitoari și întregi și sănătoși la vetrele voastre spre țara voastră și spre ridicarea și înaintarea iubitei noastre patrii și a tuturor cetățenilor ei. Amin.

Circulara Episcopului dela Gherla.

Din prilejul conflictului monarhiei noastre cu regatul Sârbiei.

Venerabili frați și fii preaiubiți!

Este un șir de ani, de când regatul vecin al Sârbiei, fără încetare neliniștește pe marea țară noastră, dar și pe noi pe toți, cari numim fii ai acestei patrii și ai glorioșului împărat al Austriei și Apostolic Rege al Ungariei Francisc Iosif. Nu vă aduceți oare aminte de multe lacrimi, ce le-au vărsat părinții din neamul nostru, de câte ori fii lor siliți erau să meargă prin Bosnia și Hertegovina, ca acolo în mijlocul celor mai aspre suferințe să păzească hotarele moșiilor Domnitorului nostru, cari totdeauna erau primejduite de cete armate, puse la cale tot din partea vecinului regat sârbesc.

Bunul și înduratul nostru Stăpân, Majestatea Sa Preainălțatul Nostru Rege Apostolic, tot răbdat, a tot nădăduit, că doar-doar își va veni la minte și judecată vecinii noștri Sârbi și nu-l vor sili, ca cu arma în mână să fie aduși la simțiri și gândiri mai bune și că la adâncile Sale bătrânețe îi va fi dat dela Domnul, să lase pe poarele Sale iubite cel mai scump dar, care este pacea.

În scopul acesta Majestatea Sa încă la anul 1909, acum sunt cinci ani, când Sârbia iarăși turburat pacea noastră, a luat dela cârmuitorul regatului vecin o obligație, în care ei s'au legat, că față de țara noastră vor urma o cale cinstită de vecini buni și că se vor sili a trăi cu noi în bună prietenie.

Și cum s'a ținut de cuvânt? Voi știți, iubii frați și fii, că abia au trecut patru săptămâni de când s'a săvârșit fapta cea mai mișeală de care vreodată s'a pomenit, când adecă a fost ucis la indemnul unor cercuri hotărâtoare viața statului vecin sârbesc, cei ce erau mândria țării noastre, razimul bătrânețelor iubite ale nostru Domnitor și nădejdea unui viitor bun a tuturor popoarelor din marea monarhie Austro-Ungară, clironomul nostru de vecinic și nevestejită pomenire Francisc Ferdinand și soția sa sfântă, Sofia principesă de Hohenberg.

La vederea acestei fapte înfricoșate s'a cutremurat bătrânul nostru Domn, și cu Dânsul cutremuratu-ne-am cu toții. Și cu toate că Domnului este răsbumarea, dar și în inimile tuturor creștinilor temători de Dumnezeu s'a deodată credința și dorul, că o asemenea faptă delege nu poate să rămână nepedepsită și chiar aici pe pământ.

Astfel Majestatea Sa în butul dorului de pace împreunat cu vrâsta Sa înaintată și în butul soaptelor inimei Sale milostive față de soarta floarei tineretelor din frumoasa Sa oștire, trebuit să se plece înaintea glasului lui Dumnezeu, arătat prin glasul supușilor Săi credincioși și s'a aflat îndemnat a cere dela țara vecină sârbească, să ne deie chezașie pentru viitor că nu va mai turbura liniștea Tronului său și țărilor Sale și va pedepsi pe toți aceia, care s'au făcut vinovați de omorul îngrozitor al regei noastre moștenitoare.

Precum Bătrânul Monarh cu toți credincioșii supuși, așa cu noi toate popoarele cu simțiri creștinești, am așteptat, ca cârmuitorii vecine să recunoască răul făcut și ceace n'au împlinit de acum sunt cinci ani, să îplinească de aici încolo.

Zădarnice au rămas ale noastre dreptăți și teptări. Sârbia a rămas neînduplecată. N'a vă să tocmească ceace a stricat.

Și sângele jertfelor nevinovate a strigat după bunare la cer, și acest glas a fost ascultat de robul Dumnezeu, împăratul și regele nostru Apostolic, și urmare s'a luat hotărârea a pedepsi pe cei vinovați cari în orbia lor nu vor să-și cunoască păcatul și

sili cu puterea, ca pe viitor să nu mai turbure liniștea vetrelor noastre.

Astfel am ajuns, iubii frați și fii, la starea în care se găsește acum patria noastră. Când scriem aceste rânduri, războiul nu e încă pornit, dar sunt făcute toate pregătirile, și pe când veți auzi acest cuvânt al Nostru arhieresc, poate acolo la meazăzi glasul tunurilor va răsună.

Iubii frați și fii! Războiul e o lipsă a popoarelor și țărilor, de care nu s'a putut mântui omenirea cu toată înaintarea uriașă ce a făcut. Cum întunecă patimile pe omul singuratic, așa se întunecă și mintea mulțimei, și cuvântul cuminte nu mai prinde. Așa e și acum. A răbdat înțeleptul și de Dumnezeu temătorul nostru Domn ani lungi de-arândul. A suferit vătămări și batjocuri. Și acum a ajuns să-și vadă sguduit tronul părinților săi, și subsăpată temelie împărăției Sale. Ce era de făcut? A fost silit să apuce în mână arma înfricoșată a războiului și să cheme pe fiii săi, ca să-i sară în ajutor și să măntuiască cinstea steagului său și întregimea moșiei străbune.

Dreaptă este așa dară lupta la care ne chiamă Domnul nostru. El n'a căutat războiul; a cercat să ne scape de îngrozirile lui. Dar pentru cinstea Sa, care este a noastră cinste, pentru liniștea și țăria Tronului Său, care este a noastră liniște și țărie, a hotărât să ia arma și să pornească la războiu.

Iubii frați și fii! Văzând pilda Moșneagului sfânt, care cu brațul întărit de Dreapta Celui Preaînalt a luat în mână platoșa dreptății, imi îndrept și eu, părintele vetrelor voastre, glasul meu către voi, ca să vă arăt însemnătatea ceasului, ce a sunat pentru noi toți și să vă îndemne în Domnul, ca în aceste zile însemnate, de cari la puțin dat le este a avea parte, să fiți și voi toți vrednici de faptele și virtuțile părinților voștri.

Paginile storiei sunt pline de gloria străbunilor noștri. Românii din țările coroanei Sfântului Ștefan și de pe toate plaiurile monarhiei habsburgice, în toată vremea au urmat glasul chemător al glorioșilor domni, împărați ai Austriei și regi apostolici ai Ungariei. Ei au apărut cu viața lor nu numai întregitatea țării, ci în caz de nevoie alergat-au pe toate câmpiile de războiu și cu sângele lor vitejose nevestezită glorie au adus pe capul neamului, întrecându-se cu frații maghiari, Nemiți, Slovaci, Croați și Sârbi din patria noastră, întru apărarea Tronului și a moșiei, și tuturor pilde de virtuți creștinești, ostășești și cetățenești arătând.

Prima datorie ce aveți așadar a plini este, ca îndată, cu dragă voie și cu mândrie să alergați sub steagul datoriei și al gloriei, la care veți fi chemați și acolo cu virtutea voastră neîntrecută, neînfricați să dați față cu orice vrășmaș.

Însă nu mai puțin datorii au de împlinit și aceia cari rămân acasă, să păzească vetrele lor. Țăria unei țări se arată și se judecă nu numai după vitejia oastei pe câmpul de luptă, ci după felul cum cetățenii poartă urmările războiului. Dacă în țară pe timpul războiului, până când oastea luptă pe câmpul datoriei, domnește liniște și bunăruindială; dacă cetățenii se întrec întru păzirea legilor și tuturor rânduielilor de obște; dacă orice neînțelegeri ce ar fi fost alocurea între cetățeni, pe timpul războiului amuțesc și se dau uitării; dacă dările se plătesc regulat; dacă cetățenii se întrec întru a sări în ajutor armatei ca aceea să nu cunoască nici o lipsă; dacă toți cetățenii cu Domnitorul alăcutesc un singur trup și o singură suflare; dacă nici pomenire nu se ivește de ceva ciocniri și nerânduiele; dacă mulțimea își păstrează cumpătul și sângele rece; dacă nu se lasă a fi seduși și amăgiți de răuvoitori, cari seamănă neghină, ură și pismă; dacă toți se întrec întru a împlini toate poruncile dirigătorilor: atunci învingerea e îndoită și lumea cu inimire va privi la noi. Pentru că mai mare și mai strălucită este învingerea ce o câștigăm asupra patimilor și pornirilor rele din lăuntru, decât chiar asupra dușmănilor din afară.

În urma acestora dispunem următoarele:

1. Frații preoți vor ceti acest cuvânt al nostru arhieresc de pe amvon în decursul s. liturgii în proxima zi de Duminecă și sărbătoare atât în bisericile parohiale, cât și în cele filiale.

2. Frații preoți și docenți și pe cale privată, cu ori ce ocaziune binevenită, vor lumina și povătuși pe credincioși în senzul celor mai sus arătate, ferindu-i dela ori ce exces și transgresiune, și deosebit dela băutura, care mai ales cu prilejuri de acestea pricinuieste multă gâlceavă și supărare.

3. Frații preoți și docenții întru luminarea și conducerea poporului să cerce a proceda totdeauna în cea mai perfectă conglăsuire cu organele administrative și îndată să descopere și delătore ori ce încercări, ce ar tinde la seducerea poporului ori la provocare de turburări ori alte neplăceri.

4. Frații protopopi să vegheze, ca cele aici arătate de toți cu scumpătate să se înfăptuie, și ca despre ori ce lucru contrar îndată să ne facă arătare sub a lor personală răspundere.

5. În urmă rânduim, ca la toate liturgiile din Dumineci și sărbători după rugăciunea amvonului să se cânte tropariul:

„Măntuiește Doamne poporul tău și binecuvântă moștenirea ta, biruință împăratului și regelui nostru apostolic asupra contrarilor dăruiește-i, și cu crucea ta păzește poporul tău”.

Încheiem cu exprimarea nădejdiei noastre neclătite, că voi preaiubii frați și fii, și în zilele de grea încercare prin cari trecem, veți da ascultare glasului nostru de părinte și prin purtarea voastră creștinească și cetățenească veți îmbogăți numele cel bun al neamului nostru, care în toate veacurile s'a dovedit răzăm tare al tronului și al țării, și prin finuta aceasta vă veți face vrednici, ca bisericii și neamului nostru cu bucurie să i se deie acele drepturi, pe cari prin vrednicile sale multe pentru patrie și tron cu îmbelsugare le merită.

Darul Domnului nostru Isus Hristos, iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Spirit să fie cu voi cu toți, Amin.

Dat în Szamosujvár — Gherla, anul Domnului 1914, Iulie 26.

Episcop Vasile.

Aviz pentru anul viitor.

Anul școlar 1914-1915 se va începe la 1 Sept. v. 1914. Inscrierile se fac de direcțiune în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v. 1914.

Pentru a se împiedeca o aglomerare prea mare de elevi în clasa I-a comercială și a se putea face o selecțiune mai bună a lor, conferința a adus următoarea hotărâre:

1. Prenotările pentru înscriere în clasa I comercială să se facă în fiecare an prin cerere în scris până în 15 August st. v. la direcțiune.

2. Lista celor prenotați să se pertracteze în conferința de începere a anului școlar, în care se va decide eventuala primire sau respingere.

3. Sub nici o împrejurare să nu se primească în clasa I comercială un număr mai mare de elevi, decât cel admis de regulament, adică 40 de elevi.

4. Cei neînșinați până la terminul fixat în punctul prim, precum și cei ce nu vor prezenta la însinuare atestatele convenite, pot fi primiți la școală numai în cazuri de tot excepționale.

În clasa primă pot fi primiți numai acei elevi, cari au absolvat cu succes și pot produce atestat de trecere din clasa IV. gimnazială, reală sau civilă, dela o școală publică. La înscrierea tuturor se cere atestat școlar și atestat de botez.

Examenul supletorii și de emendare se vor ține în 1, 2 și 3 Septembrie v. 1914. Cei ce vor întârziata atât dela acest examen, cât și dela înscriere, pot fi admiși numai dacă vor dovedi cu certificate demne de credință cauza întârzierii. Examenul de privatisti se vor ține în 6 Septembrie v. 1914. Aceștia au însă a se însinua în persoană la direcțiune cel mult până în 1 Septembrie v. 1914.

Examenul de corigență de maturitate se va ține în zilele de 9 și 10 Septembrie v. 1914 la 7 ore dimineața. Examenul oral de maturitate de emendare se va ține în 13 Septembrie v. 1914 la 8 ore dimineața.

A) Didactru și taxe școlare.

§ 1. Fiecare elev primit la școala comercială superioară gr. or. română plătește la înscriere o taxă de înscriere de 10 cor.

§ 2. Didactrul anual pentru fiecare clasă e de câte 60 cor. de elev.

§ 3. Fiecare elev plătește pentru fondul de pensii al profesorilor anual câte 10 cor.

§ 4. Pentru amortizarea edificiului școlar se plătesc anual câte 26 cor. taxă edilă din partea fiecărui elev.

§ 5. Elevii de confesiuni străine decât cea greco-orientală și greco-catolică română, precum și cei din țări străine, plătesc taxele înșirate mai sus duple.

§ 6. La înscriere fiecare elev e dator a mai plăti următoarele taxe și competențe în sumă întreagă:

a) 3 cor. pentru certificat școlar.

b) 1 cor. pentru biblioteca profesorală și școlară.

c) 1 cor. pentru anuarul școlii.

d) 2 cor. pentru societatea de lectură.

e) 9 cor. taxă de excursiuni și alte cheltuieli școlare.

f) 4 cor. pentru mijloace de învățământ și mobilier.

g) 3.50 cor. taxă pentru baie.

h) 50 bani pentru locul de patinat.

Total cor. 120.-- și taxa de înscriere 10 cor.

Dela plățirea taxelor din punct 6 nu poate fi scutit nici un elev sub nici un titlu.

§ 7. Toate taxele se plătesc la eforia școlară, și direcțiunea are dreptul a primi și înscrie în școală numai pe acei elevi, cari aduc bilet de îndreptățire la înscriere dela eforia școlară.

§ 8. Scutirea de taxele înșirate în paragraful precedent o face eforia școlară.

B) Taxe de examene.

§ 11. Examenul de primire și examenul de clasă sunt libere de taxă.

§ 12. La examenul de clasă private, de câte un singur obiect, se plătește o taxă de 6 cor. de fiecare obiect, care revine profesorului examinator din obiectul respectiv, plus taxa de cor. 14.30 pentru director și certificatul școlar.

§ 13. Privatisti plătesc pentru fiecare examen de clasă toate taxele înșirate în acești paragrafi, plus taxa de examen de 80 cor. și taxa de certificat de cor. 2.30

§ 14. La examenul de diferență nu se plătește didactru, ci o taxă de examen de cor. 120 și cor. 2.30 pentru testimoniul de clasă.

§ 15. Absolvenții școlii au a plăti deodată cu înaintarea cererii pentru examenul de maturitate o taxă de examen de 20 cor., taxă de testimoniul de maturitate 6 cor. și taxă pentru caiete de maturitate 4 cor.

La examenul de maturitate din câte unul sau două obiecte, precum și la repetiția examenului întreg, se plătește taxa de 20 cor. și caietele 4 cor.

§ 16. Nimeni nu poate fi scutit de achitarea taxelor înșirate în paragraful 12, 13, 14, ci ele trebuie achitate complet deodată cu înaintarea cererii concesiunii de examen. La caz de respingere a cererii, taxele plătite se restituie petentului. Dacă însă petentul nu se supune la examen la terminul fixat din ori ce cauză, pierde taxele plătite.

§ 18. Elevii de confesiuni străine decât cea gr. orientală și gr. catolică română, precum și cei din țări străine, plătesc taxele de examene duple.

C) Taxe de certificate școlare.

§ 19. Libere de taxe sunt numai conduitele semestrale și certificatele școlarelor ordinari dela finea anului.

§ 20. Ori care alte certificate sunt supuse la taxe și anume:

a) Certificat anual sau semestral de pe unul din cei 3 ani ultimi costă 2 cor. plus timbru 10 bani.

b) Certificat de frecvență, de moralitate etc. costă 1 cor. plus timbru 30 bani.

c) Extras de pe certificatul de maturitate costă 5 cor. plus timbru 1 cor.

AGA-GOMMÉ

Deoarece fiecare foaie a acestei hârtii de țigarete e provăzută cu GUMĂ, fumătorul își poate pregăti acasă cât li trebuie p. ziua întreagă. 1 cărticea conține 80 foițe. Prețul 4 fil.

(Bo 2280)

d) Certificate speciale de altă natură costă 5 cor. plus timbru 1 cor.

§ 21. Dacă certificatul cerut e mai vechiu ca de pe cei trei ani din urmă, taxa se plătește îndoit.

§ 22. Toți ceilalți elevi, cari doresc să fie scutiți de didactru, vor înainta până cel mai târziu în 30 Septembrie v. pentru semestrul I și până cel mai târziu în 28 Februarie v. pentru semestrul II, direct la eforia școlară, petițiuni speciale înzestrate cu atestat de paupertate, respective în caz de avere cu extras dela cartea funduară și cu testimoniu sau conduita școlară. Petițiunile înaintate după aceste termene nu se vor lua în considerare. Acei școlari, cari n'au din studii cel puțin nota „Bine” și moralitatea „bună”, nu vor fi scutiți de didactru.

§ 23. Scutiri se pot face absolut numai dela plățirea didactrului școlar. Celelalte taxe sunt obligate să le plătească toți școlarii fără deosebire și dela plățirea acelor nu poate fi nimenea dispensat sub nici o împrejurare.

§ 24. Didactrul și taxele școlare arătate se achită la cassa eforiei școlare în chipul următor:

1. Până la 5 Septembrie v. toate taxele laterale; fără plățirea cel puțin a acestor taxe nici un elev nu va fi înscris.

2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Dec. v.

3. A două jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Dec. v.

Acei școlari, cari nu vor achita didactrul până la terminile arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre această îndepărtare va fi încunoștințat părintele, tutorul sau îngrijitorul respectivului elev. Restanțe sau amânări de plată nu se admit.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile necesare nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și recvizite și folosirea de cărți vechi și necorespunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături cu numele elevului.

Chipul și uniforma proprie a școlii comerciale, fiecare elev e dator a și le procura la intrarea în școală, fiind obligatorii pentru toți elevii. Pentru ori ce informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarii să se adreseze la direcțiune.

**Direcțiunea școlii comerciale
superioare gr. or. rom. — Brașov**

INFORMAȚIUNI.

Presă maghiară și soldatul român.

Evenimentele actuale aruncă o lumină intensivă asupra relațiilor noastre cu maghiarii. Scumpii noștri amici, când au văzut atâta putere de soldați români voinicii răspunzând grabnic și conștient chemării la armată, începură a se neliniști. Dar feciorii noștri bătuți de gânduri grele își vedeau de treabă, dedeau zor cu echiparea, să facă ce-or face mai curând, să se întoarcă iar la moșia părăsită în voia întâmplării acum în toilul verii. Privirea le e senină, pasul hotărât, drept, se vede că n'au gânduri copilărești în cap. Purtarea asta i-a mai liniștit nițel pe curagioșii noștri compatrioți. Iar acum, după ce și „Românul” și-a spus cuvântul, preamărind dinastia și pe soldatul român care-și varsă nepăsător sângele pentru glie, și împărat, confrății noștri dela diferite ziare, cari nu aveau decât vorbe de ocară pentru noi încep a-și manifesta bucuria și entuziasmul pentru mândrii feciori ai obiditului nostru neam. Aceeaș nesperioasă concepție stăpânește astăzi, când ne laudă, presa maghiară ca și înainte, când ne defăima. Pentru că nici astăzi nu atinge adevăratul sâmbure al chestiei de naționalitate, nu ne apără drepturile, nu ne îndreptățește plângerile, ci dela suprafață contemplând lucrurile, ca un dop de

papură pe suprafața unui pârâu, ne laudă și se bucură de dragostea noastră de țară. Cu toate acestea vom releva glasurile presei ungurești; poate ne vor fi bune dovezi în vremuri de pace.

Am relevat deja, că „Pesti Hirlap” a menționat articolul nostru cu o obiectivitate și o seriozitate demnă de admirat, nemaipomenită în analele acestui ziar. Astăzi reproducem comentariile ziarului „Tiszántul” referitor la acel articol.

Constată în deosebi cu bucurie însuflețirea, cu care se înrolează bravii noștri soldați. Expune mizeria, ce o lasă în sate, în vatra lor și cu toate astea nu se vaicăară, nu protestează, ci conștii și mândri, că sunt chemați, să mântue țara, pornesc vioi la armată. Își manifestă indeosebi mulțămirea pentru „Românul”, care atât de frumos îmbărbătează pe Români la război.

Cu mai mare entuziasm, mai viu, mai colorat descrie ziarul „Nagyvárad” intrarea Românilor, în orașul Orășii venind cântând, glumind, după cum e datina poporului nostru în astfel de momente. Acest ziar ni-l arată pe Români ca o pildă vie a dragostei de țară a conștientizării întru împlinirea datoriei și a însuflețirii pentru împărat și pentru război. Intrarea lor disciplinată, vioale în Oradea mare, mersul mândru, privirea înțeleaptă, a cucerit întreaga populația orașului, care aștepta în loc de bravi soldați o hordă de barbari, de oameni murdari injurând, după cum ne prezintă în timp de pace presa. Tot așa de impozantă a fost manifestația soldaților în contra Sârbiei, strigând: „Jos Sârbia, Abtug Petar... Am să înfig în vârful baionetelor pe Sârbi!!” Descrie scene din tabăra, unde unul care cetește mai ușor, le explică din gazete, cum stau lucrurile în vileag, cum au ucis Sârbii pe moștenitor și cum trebuie să ne răsunăm pentru aceasta. Soldații ascultă revoltați și abea așteaptă până li se dă prilej; să se răsbune. Ne mai povestește, cât de bine îi primesc intelectualii Unguri pe voinicii soldați când sosese în oraș agrăindu-i și mângăindu-i.

Admiră vecinii noștri pe Români, se însuflețesc pentru ei. Bine ar fi de ar și și mai pricepători și ar ceti, ce gânduri și dureri le frământă sufletul acestor inimi curate, când privesc țintă înainte înduioșiți, blăjini. Ochii aia ar vorbi mai mult decât strigătul „Abtug Petar”. Dar Ungurii așa-s făcuți s'audă numai „Abtug Petar” sau să strige numai „prigoniti-i pe valahi”....

Arad, 1 August 1914.

COMUNICAT. Veneratul president al partidului nostru, d. George Pop de Băsești, în o scrisoare adresată secretariatului, ne cere să aducem la cunoștința membrilor comitetului național, că ședința convocată la Cluj pe 4 August st. n. nu se va ținea.

REDACTIONALE. Incepând cu numărul de Luni, ziarul nostru va apare numai pe patru pagini, sau pe opt, după împrejurări. Redactorii și culegătorii noștri sunt chemați sub drapel. Nici cheltuielilor nu le mai putem face față, deoarece abonații noștri nu țin seamă de aceste timpuri critice, și nu se grăbesc a-și achita abonamentele la timp.

Cerem iertare cetitorilor noștri pentru aceste neajunsuri, ivite peste voia noastră.

Totodată rugăm pe cei ce ne trimit manuscrise, să nu lpească plicurile, deoarece neconținut ni se confiscă scrisorile și suntem espuși la o mulțime de neplăceri.

Astăzi poliția a făcut perchizițiile la noi, în urma ordinului primit dela procuror.

Școala civilă de fete din Sibiu. — Apel. *In timpul din urmă s'au deschis și în sinul poporului român mai multe școli superioare de fete române. Învățământul acestora s'a organizat în conformitate cu programul oficial de studii, ca să imbie și institutele noastre cel mai nimerit prilej tinerilor poporului român pentru însușirea limbilor străine, d. p. limba maghiară, germană și franceză.*

Cu deosebire în școala civilă (secundară) de fete cu internat a Asociațiunii din Sibiu, se poartă însuși limba germană în deplină măsură, deoarece în acest oraș, în precumpănire germană încă, m. diul contribuie mult în această privință.

Nu e de înțeles deci, pentrucă să mai alergeți continuu publicul nostru cu fetițele sale pe la școli străine pentru învățământul limbii germane și când în institutele noastre sunt făcute toate dispozițiile trebuitoare, ca să se poată învăța și acele limbi. Ba, știința pedagogiei și practica vieții dovedește, că paralel cu învățământul limbii materne și pe temelul acesteia, ori ce limbă străină se învață mai temeinic, mai conștient și mai luminaț.

In acest sens s'a pronunțat, constatăm cu plăcere, și congresul Uniunii femeilor române din luna a. c. Iar glasul femeii și al mamelor române e cel mai chemat glas în chestiune, pentru că numai aderența sinceră mai poate avea loc.

Apelăm deci la bunul simț al poporului român să grăbească a înscrie fetițele sale la institutele sale maritimioase și pentru trebuințele sale proprii.

Din încredințarea on. comitet al Asociațiunii.

Sibiu, în Iulie 1914.

Direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunii.

Comentariile presei italiene. Până astăzi se ră comentările cu privire la diferendul austro-sârb conchid, că ne aflăm în fața unei situații în desfășurare și că nu sunt elemente destule pentru a face o apreciere exactă.

„Tribuna” zice, că teribilul nod aruncat dela gâtul Serbiei de nota austriacă, era de deslegat.

Ziarul „Tribuna”, își pune următoarele întrebări: care va fi oare obiectivul Austriei pentru a începe un război contra Sârbiei? Să impună pur și simplu acceptarea integrală a tuturor cererilor conținute în notă, sau să taie nodul gordian balcanic, reînviind vechiul său program, de a se cobori la Marea Egee, program care a fost împiedecat de izbânzile aliaților Balcanici, și mai mult încă, să înlătore odată pentru totdeauna primejdiile cari s'ar ivi pentru dânsa dintr'o sperire și consolidare a puterii statului sârbesc sau poate blocul german față de creșterea prestigiului *Slavilor din Sud* simțindu-se amenințat de ultimele prefaceri din Peninsula Balcanică ar căuta în episodul actual un prilej de a stabili cu o sfortare violentă, un echilibru în propriul său folos? In acest caz, însă ar putea oare să rămână Rusia indiferentă? „Tribuna” încheie afirmând că chipul cum se va desfășura acțiunea Austriei în contra Serbiei va avea influențe urmări felurite, după scopurile pe cari dânsa le urmărește.

Ziarul „Giornale d'Italia” zice că punctele principale ale acțiunii italiene sunt:

Să facă tot posibilul pentru a menține pacea europeană și așa ca în orice caz interesele italiene la Adriatica și în Balcani să fie salvate date, și

să nu se stabilească în Orient predominanța vre-unei mari puteri, ori care ar fi ea.

Acțiunea pacificatoare a Italiei în sânul Triplei Alianțe corespunde acțiunii ce o desfășură Anglia în sânul Triplei Înțelegeri.

„Giornale d'Italia” încheie zicând că situațiunea ar fi foarte gravă dacă s'ar confirma acțiunea despre intervențiunea Rusiei.

INȘTIINȚARE.

HI 1879

Roagă binevoitorul sprijin:

HIRSCH ANTAL,

croitor domnesc **ARAD, Andrassy-tér nr. 22.**

Aduc la cunoștința on. public, că mi-am amplificat atelierul de croitorie cu un magazin de haine gata pentru băieți și copii cu mantale de tranzițiune și mantale de gumă. — Prețuri fixe convenabile. — Serviciu prompt. — La dorință în provincie trimet mustre.

Presa italiană e optimistă. Ziarele italiene care continuă să privească situația cu un oarecare optimism, sunt astăzi impresionate de limbajul războinic al ziarului „Neue Wiener Tagblatt” care e întotdeauna foarte cumpănit și acomodant. Ziarul oficios al ministerului de externe, „Popolo Romano” după ce a reprodus articolul gazetei vieneze suspomenite, în care se afirmă că evenimentele au intrat în așa fază, încât trebuie să renunțăm la o deslegare pașnică a conflictului și că ori ce mediațiune n'ar putea să oprească războiul, scrie: Cu toate acestea, ne place să nădăjduim că în activul schimb de vederi care se urmează între Viena, Berlin și Roma, se va putea ajunge la o înțelegere temeinică care să asigure o bună reușită a conferinței ce e vorba să se întrunească la Londra și la care ar urma să ia parte cele patru mari puteri cari nu sunt direct interesate. Ziarul încheie: Dorința noastră cea mai mare este ca puterile cari anul trecut au lucrat din răspuneri la localizarea incendiului din Balcani reușind la aceasta, să capete în această ocazie istorică conștiința datoriei și intereselor lor, înăbușind conflictul austro-sârb, spre a evita civilizația de o conflagrație și mai mare. (A. T. I.)

Convocare. „Reuniunea femeilor române sărbătoare” își va ține a XXXIII adunare generală ordinară în Șimleu 9 Augst st. n. a. c. înaintea de la mijloc 10 ore și jum. în biserica gr. cat. — Văd. Emilia Papp, născ. Marcus prezidentă, Vasile Cămpănescu secretar.

Ce spune d. Ghenadieff. Șeful partidului stambulovist, bulgar, Ghenadieff, fiind întrebat ce crede despre atitudinea Rusiei în actualul conflict austro-sârb, a răspuns:

— Cred că războiul european nu va fi. Interesele statelor din Europa centrală se opun unui război european. De aceea vor interveni pentru aplanarea — sau dacă ciocniri se vor produce — pentru localizarea conflictului.

— Este adevărat că Rusia, Franța și România vor mobiliza?

— Până acum aceste state nu au mobilizat și cred că nu vor mobiliza.

Cel mult, Rusia va reține sub arme contingentul ce trebuia să fie trimis la vatră.

Se poate însă ca Rusia să mobilizeze pentru a-și sprijini acțiunea sa de localizare a conflictului între Serbia și Austro-Ungaria”.

Mari turburări la Belgrad. „Correspondența slavilor dela sud” află din Semlin că orașul Belgrad a oferit ieri spectacolul celei mai mari turburări. Cine a putut, a părăsit capitala cu tot ce putea lua. Băncile și prăvăliile sunt închise. Printre populație s'a produs o panică pricinuită de zvonurile că trupele austriace au intrat în Serbia precum și de teamă de o bombardare.

Spre seară, poporul de jos de prin mahalalele dela periferie, mai ales țigani, au intrat în oraș și au început să jefuiască. Patrurile militare s'au opus, făcând uz de arme. Mai multe ciocniri s'au produs. Plecarea trupelor garnizoanei s'a terminat Sâmbătă; a rămas numai un detașament pentru paza orașului.

Adunări oprite de autorități. Autoritățile din Baia-mare au oprit adunarea desp. Astei din Baia-mare și petrecerea cu dans, ce era să se țină în 2 August.

A doua telegramă din Lăpușul unguresc ne anunță, că a fost sistată petrecerea din Lăpuș planuită pe 2 August.

x In atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuieră scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și ex-

pediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (Mi 1621)**

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scâlziile dela Murăș „Neptun”.

Buffet. — Scâlzi calde de aer și soare. (Ne 2255.)

x La astmatici și umflătura pântecului împiedecă funcțiunea normală a plămânilor; în consecință, celor cari au respirație scurtă nu le permis să sufere nici chiar de cea mai mică iregularitate. Cel mai bun și mai sigur mijloc este apa amară naturală FRANZ JOZSEF, despre care consilierul sanitar Dr. Lindemann din Hanovra a constatat că această apă e ușoară, produce scaun fără dureri și are efect excelent, dacă se amestecă cu apă și se bea pe nemâncate. De vânzare în farmacii, drogherii și băcăni. — (H. 1867.)

x Nadler és Dr. Schönfeld fabrică de oroloage pentru turnuri, *Budapesta VIII, Prater 9.* O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați livrează cele mai perfecte oroloage pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimite om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltuiala proprie. Ia garanție pentru oroloagele liferate. Lămuriri și catalog trimite gratuit celor ce se refer la acest anunț din ziarul nostru. (N 2126)

x In sanatoriu „Sanitas” din Versecz cu 1 Mai st. n. a. c. s'a început al treilea sezon de cură. Rezultatele de cură din cei doi ani trecuți au fost foarte favorabile.

Sanatoriu stă sub conducerea domnului medic diriginte Dr. L. Méhes. În institut se aplică factorii curativi fizici cunoscuți sub denumirea de cură fizico-dietetică sistemul Dr. Lahmann. Institutul este înzestrat cu aparatele cele mai moderne de cură.

Cura se folosește la boalele cronice și este indicată mai ales: la boalele sistemului nervos, ale căilor respiratorii, ale cordului, ale organelor digestiunii, la tot felul de boale femești, la boalele de rinichi, ale beșicii, prostatei și la urmările lor, la boalele constituționale, ale organelor motorice, la reumatism, dieteză urică și la boale climatice. Copii slabi și săraci de sânge (anemici) prin cura aceasta se reculeg admirabil. Sanatoriu se află la poalele dealurilor în mijlocul unui parc mare și frumos. Are încăperi confortabile și întreținerea e de rangul prim pe lângă prețuri moderate.

Prospecte în limba română se trimit la dorință prin direcțiune. (Sa 1997.)

Ultima oră.

ROMÂNIA CU TRIPLA-ALIANȚĂ.

„Seară” cu datul de 31 August aduce la ultima oră:

In consiliul de miniștri ținut ieri la Sinaia Regele a demonstrat însă cu cifre, că Germania e așa de tare militărește, încât chiar fără Italia și Austro-Ungaria, ar putea să învingă astăzi și pe Ruși și pe Francezi.

In urma expunerii convingătoare a regelui, expunere care a durat două ore, d. Brătianu împreună cu toți miniștrii s'au declarat pentru o conlucrare cu tripla alianță.

Regele a amintit de altfel că datorită adevăratului om de stat e de a se feri de o politică sentimentală și că consideră ca cea dintâi da-

torie a sa de a fi pașnicul civilizației amenințată aci la Dunăre de sălbătăcia slavă.

In urma acestei intervenții hotărâte a regelui s'a hotărât în principiu ca România să fie alături de tripla alianță și în special de Germania în cazul unei conflagrațiuni europene.

Pentru a se lua hotărâri și mai precise s'a convocat pentru azi la orele 4 un nou consiliu de miniștri la Sinaia la vila dlui Costinescu.

ALSACIA-LORENA.

Populația franceză din Alsacia-Lorena în urma evenimentelor deschise de conflictul austro-sârb e foarte agitată. Locuitorii tăbărăsc asupra băncilor să-și scoată economiile depuse acolo, și-și cumpără proviziuni de tot felul.

FRANTA.

Un student naționalist, probabil aderent al revanșei, a ucis ieri prin focuri de revolver pe marele conducător socialist și fost ministru Jaurés, pentru că acesta lucra din toate puterile împotriva războiului.

TURCIA.

Consulatele turcești provoacă recruții născuți în 1310 (1894), să se reîntoarcă grabnic și să se prezinte îndată celui mai apropiat consiliu de revizie militară.

BELGIA.

Frământările au cutremurat și Belgia. Evenimentele politice europene au silit-o să ia toate măsurile de precauțiune. Regele, care abia se instalase la Ostende, s'a întors repede la Bruxelles renunțând la ori ce vilegiatură. Informațiile speciale trimise de miniștrii plenipotențitari belgieni la Viena și Berlin fură îndată comunicate ministrului de război de Bsogueville, iar Duminecă se și ținu o conferință pentru examinarea situației. Ministrul de război și ministrul său a lucrat și Duminecă ziua întreagă. S'au dat instrucții comandantilor de corpuri în vederea unei eventuale mobilizări parțiale. Concediile au fost suprimate. Dacă întâmplările se complică, vor fi chemate la arme contingentele 1910, 1911, 1912, total 100.000 de oameni. Totul e pregătit chiar și pentru o mobilizare generală. Băncile din regiunea frontierei belgo-germane își limitează foarte mult operațiile.

OLANDA.

Olanda face pregătiri militare extraordinare pentru a-și garanta neutralitatea teritoriului său în caz de război. Regina Wilhelmina, după unele vești, ar fi ordonat chiar mobilizare parțială.

RUSIA.

În vederea întâmplărilor țarul a promovat în mod neașteptat pe cadetii scoalei militare din Petersburg. Aceștia vor trece imediat la trupe, fără luna de concediu obișnuită. Ministrul de război a dat ordin să fie promovați tot așa și elevii dela școlile militare din Moscova, Tver, Vilna, Chiew, Odessa, Tiflis și Jelisabetgrad.

MORATORIU.

Monitorul oficial publică ordinațiunea ministrului prin care se dă un moratoriu de 14 zile. Moratoriu privește toate cambiile și afacerile comerciale. Moratoriu nu se întinde a-

„KRISTÁLY”
FABRICĂ DE SPĂLAT CU ABURI
GLUJ (KOLOZSVÁR).

Pachetare gratuită.
La lucrări de peste 10
coroane, expediarea se
face franco. (Kl 1548-59)

Curățire și vopsire chimică
de haine în orice culoare.

Călcare lucie de gulere. Co-
mandele din provincă se execută repede.

supra salarelor și a depunerilor până la 200 coroane și astfel băncile sunt obligate la cerere să replătească depuneri până la această sumă.

DE PE CÂMPUL DE RĂZBOI. (Știri oficiale).

— Mercuri seara la orele 9 și 30 minute cele 3 monitoare luând poziție între Semlin și Panciova au început să bombardeze din nou Belgradul. Schimbul de foc între baterii e foarte violent. Trupele stau pe malul stâng al Dunării. Belgradul e în flacări.

— În apropiere de Vârșet focul artileriei ține neîntrerupt. Rezultatul e necunoscut. Din partea Sârbilor se răspunde numai rar.

— Artileria noastră a bombardat Gradiște. În jurul Belgradului curge lupta artileriei.

— La Prograz, o comunitate lângă râul Sava a încercat să treacă râul, posturile noastre le-a zădărnicit însă acest plan. La Velke-Gradiște artileriei noastre i-a succedat să nimicească două vapoare dușmane bombardându-le.

— La Drina au avut loc hărțuiri. Din partea noastră a căzut unul, din partea Sârbilor la vreo 10. Banderole sârbești au încercat să neliștească Bielina, dar încercarea a fost zădărnice.

— Primul rănit din partea noastră e locotenentului de pionieri Ioan Kuerler, de naștere din Viena. Glonțul a fost îndepărtat și locotenentul, care e unul dintre cei mai curajoși a trecut peste pericol.

— Monitorul oficial scrie privitor la mobilizarea generală că această ordinație prea înaltă nu cuprinde nici o intenție ofensivă, ci e exclusiv o măsură indispensabilă pentru apărarea patriei.

— După știrile sosite din Berlin, reprezentantul Germaniei la Petersburg, contele Burtales a comunicat pe cale telegrafică guvernului german că s'a ordonat mobilizarea armatei și a flotei rusești. Împăratul Wilhelm, trecând din Potsdam la Berlin a dat ordin ca imediat să se anunțe iminentul pericol de război. Totodată s'a ordonat mobilizarea generală.

POSTA ADMINISTRATIEI.

A. P. Pentru costume naționale să vă adresați la: Atelierul de țesături, Orăștie (Szászváros) sau „Furnica” București, Calea Victoriei.

V. Danclu st. în drept, Vârșet. Adresa cerută e O. Gega Paris Hotel Eplanad.

Ilie Dan, Poiana. Am primit 7 cor. în abonament pe quart III a. c.

L. Barzu, preot, Bacamezău. Abon. d-v. e achitat până la 1 Octombrie 1914.

Redactor responsabil: Dr. Sever C. Dan.

Curs de broderie artistică.

Fabrica de mașini de cusut Singer Co. societate pe acți aduce la cunoștință că cursul planuit pe 3 August a. c. din cauza războiului se amână

(Si 2277-1)

O rugare modestă,

care nu vă costă nici o chouseală dar Administrației noastre îi poate fi de mare folos. — Administrația noastră roagă pe toți cei ce țârguiesc și comarcă din articolele anunțate în foaia noastră, să amintească că firma a cărei o în ziarul acesta.

Noutăți literare.

Se capătă la **Librăria „Concordia”** din Arad
Strada Deák Ferencz 20.

T. D. Ștefanescu, profesor la liceul Carol I. *Cucerirea Galliei de către Romani*. Memoriile lui C. Iulius Caesar și Aulus Hirtius. Traducere din limba latină. Prețul Cor. 2.50.

Horia Petra-Petrescu. *Indemnuri*. Broșuri volante. Broșura I. Prețul 40 fil.

Leonard Paukerow. *Când joci teatru românesc în țara Ungurească*. Impresii și icoane din turneul trupei Victor Antonescu. Contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ardeal și Ungaria. Prețul Cor. 2.

Activitatea parlamentară a dlui N. Iorga, ca deputat. Extrase din discursuri. Interpelări. Prețul 50 fil.

N. Iorga. *Renegații în trecutul țerilor noastre și al neamului românesc*. Comunicare făcută Academiei Române în ședința dela 2 Maiu 1914. Prețul 20 fil.

N. Iorga. *Ce ne învață cariera lui Aurel Vlaicu*. Idei dintr'o conferință ținută la Câmpina. Prețul 15 fil.

Predici pentru toate Duminicile anului bisericesc, edate de Dr. T. Tarnavski și Dr. E. Voitschi profesori la facultatea de teologie din Cernăuți. Ediția a II-a îngrijită de Dr. D. Ciocloca, în 3 volume. Prețul unui volum Cor. 7.50.

Convorbiri Literare. Nr. 4. Prețul Cor. 1.75. Biblioteca Minervei Nr. 155 E. de Amicis. *Vechiul seraiu*. Trad. de N. Pandelea. Prețul 30 fil.

Petru Irlaş. *Echouri și legenda tericirii*. Poezii. Prețul Cor. 1.

St. Bosie. *Simbioza Austro-Maghiară sau paralizatul și orbul*. Prețul 50 fil.

Gheorghe Șorban. *Piese lirice și jocuri românești pentru piano în 4 caiete*. Caietul I conține: Joc românesc. Hora. Cântec fără cuvinte. Caietul II. Joc țărănesc. Vals lin. Pe scrânciob. Caietul III. Variațiuni asupra temei „Zis-a badea c'a veni. Joc românesc. Jocul piticilor. Caietul IV. Mazurca. Ardeleana. Melancolie. Prețul unui caiet Cor. 3, toate 4 caiete Cor 10.

I. Scarlatescu. *Poeme românești* pentru pian. Conținutul: 1. Hora României June. 2. Hora veche. 3. Spune-mi codrurile voce și pian. 4. Glas de clopot (voce și pian). 5. Mihnea și Baba (voce și pian). Prețul Cor 5.

Noutăți din biblioteca pentru toți.

Stendhal (Henry Beyle). *Despre amor*. Trad. de G. A. Demetrescu Nr. 902—906. Cor. 1.50. I. Tinghenoff. *Anciar sau arborele morții* (Nr. 893) 30 fil.

I. Budai-Deleanu. *Țiganiada*. Poemă, eroi comică în 12 cânturi. Nr. 891—2. Prețul 60 fil.

Gh. Adamescu. *Istoria literaturii române*. (Nr. 846—50). Prețul Cor. 1.50.

V. Conta. *Teoria Fatalismului* (Nr. 888—9). Prețul 60 fil.

H. de Balzac. *Femeia la trezeci de ani*. Nr. 881—3. Prețul 90 fil.

Em. Grigorovitz și W. Ghül. *Dicționar german-român*. (Nr. 810—821). Prețul 3 cor. 60 fileri.

Carmen Sylva. *Cuvinte sufletești*. (Nr. 827—828). Prețul 60 fileri.

C. Oproiu, învățător. *Greșelile părinților în educația copiilor*. (Nr. 836). Prețul 30 fileri.

C. Collodi. *Pătanțele lui Vasilache*. (Istoria unei păiate). Cu numeroase ilustrațiuni. (Nr. 837—839). Prețul 90 fileri.

Alphonse Daudet. *Fromont și Risler*. *Moravuri pariziene*. Roman premiat de Academia Franceză. (Nr. 851—854). Prețul 1 cor. 20 fil.

W. Hauff. *Cerșetăria dela Podul Artelor*. (Nr. 806—807) Prețul 60 fil.

M. Miller Verghy. *Copii lui Răzvan*. Lucrare premiată de Academia Română (Nr. 909—910). Prețul Cor. 1.20

Se se adaugă separat 10—20—30 fileri de broșuri carte, ori notă muzicală.

Cereți gratis și franco catalogul Librăriei „Concordia”

De vânzare

Intr'un oraș montan, ținut
cuit de Români,

o farmacie

cu drept vechiu real, de vânzare
cu preț ieftin. Condițiuni favorabile. — Adresa la administrația ziarului. E foarte recomandat pentru farmaciști români.

(Me)

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar în sumă de 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoțite de state coplate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei „Școala română” Suceava (Bucovina).

(So. 2254)

STABILIMENTUL DE HIDROTERAPIE

și cură fizică-dietetică al doctorului

LAZAR POPOVICI

WIENA, XIII (Hietzing) str. Eduard Klein nrul 33

în imediata apropiere de parcul împăratesc Schönbrunn. Po 210

Prospecte și deslușiri gratis.

„Matteine”

antrepriză pentru stărpirea ploșnițelor și molitilor,

Arad, str. Tabajdi Károly

(Telefon: 10—45) Ma

(Proprietar: Fischer)

Execută pe lângă un preț anual modic asigurări de pa'ate, oteluri, institute, locuri mai mari, împotriva paraziților. — Execută nimicirea definitivă a ploșnițelor larvelor acestora pe lângă garanță de un an.

Park-sanatorium

BUDAPEST, VI, Aréna-út 84/b.
Városliget.

Desp. urologic, pentru suferinzi de boale

rinichi — bășică

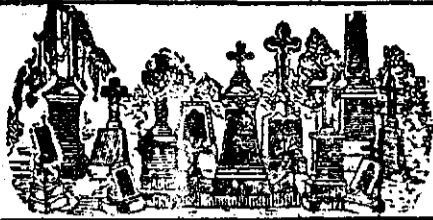
și postata.

Ex 20

PRIMA FABRICĂ BRAȘOVEANĂ DE ȘLEFUIT MARMORĂ, GRANIT, SYENIT, LABRADOR ȘI PEATRA

NAGY JÓZSEF

pietrar Brașov (Brassó), Kut-u 50.

Magazin permanent și expediție de obiecte de GRANIT și MARMORĂ din patrie și străinătate. — Execută tot felul de lucrări pentru clădiri, cripte, monumente mormântale și statui, lucrări de marmoră pentru mobile, garnituri pentru hoteluri și cafenele, portale, vane, plăci pentru pereți și table comemorative, în orice grosime din pâci de marmoră și granit din patrie și din străinătate. — Dăla orice oferte 10% rabat. (Na 2068)

Ceasornice,
Bijuterii,
Gramofoane, Plăci.

Roagă să mi se
trimeată
oferte!

De asemenea și pentru
plătiri în rate.

„Strava”, de la 5 cor. în sus, incluzând 80
Lunar nou recepții de plăci. Mare magazin de
pentru sport și lampe electrice pentru buzunar!
cu ceasornicele și gramofoanele noul se dă garanție
10 ani, iar pentru reparație o garanție de 5 ani.
de reparare pentru ceasornice, bijuterii, gramof-
e. Schimb de aur și argint zdrobit. Tóth
pael, Cronometru și orologier artistic, Szeghedin
sed) Dugonics-tér Nr. 11. Numeroase scrisori de
lașitate. Prețuri ilustrat gratis. Permanent nou-
ități de plăci românești.

Prețuri
raționale!

(Ba 2207)

Garanță
pe 10 ani

Mașină familiară de cusut Cor. 75
Mașină de cusut cu luntre
rotundă Cor. 130
Mașină bobbin central. . . Cor. 140

Pentru plățile în rate
cu 12% mai scump.

Biciclete, gramofoane, părți
separate la acestea. — Peșuri
de fabrică, cu garanție. — Nu-
mai articole de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

**In atențiunea
negustorilor!**

Acoperirea trebuințelor de
ciocoladă și zaharicale pen-
tru peșuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Hel-
ler, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ga 2270)

Mamele bune se îngrijesc să dea
copiilor de cină prăjituri nutritoare
și gustoase. Cu puțină osteneală și cu
puțină cheltuială se pot pregăti pră-
jituri dulci excelente cu prafurile
puddingului lui Dr. OETKER, cari se
pot căpăta în extracte de vanilie,
smeură, mandulă lămăe și ciocolată
iar copii le consumă cu multă plă-
cere. Dintr'un pachet de 15 fileri de
praf pudding adăogând un jumătate
litru lapte, 2 ouă și 5 dkgr. zahăr se
poate pregăti o cină excelentă pentru
5-6 copii. Deoarece puddingele se
pregătesc cu lictar de poame, fără
smântână, acestea promovează gustul
și valoarea nutritivă. Ke 1808

**SANATORUL ȘI HIDRO-
TERAPIA ISTVÁN-UTI**

TELEFON: 81-01.

Din nou zidit, cel mai modern aranjat
institut particular de cură pentru suferin-
ții de boale chirurgice, interne și de
nervi. Cură hidrotropică și pentru bol-
navi externi. Cură magnetică Arsonvali-
sare. Toatele de tratamente electroterape-
tice. Băi de acid carbonic. Băi solare.
Gimnastică suedeză. Röntgen.

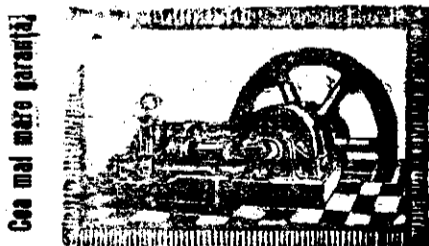
Prim-medic-director:

Dr. VIKTOR DAPSY de DAPSY, operator.

Prospect.

Budapest, VII., István-út sarok (E 2225)
Hungária-út 9.

Cele mai bune motoare!

Cele mai mare garanție!

Condiții favorabile
de plată!

RENUMITELE

MOTOARE DIESEL veritabile „Körting”

executate pentru a fi vertical și orizontal.

Motoare absorbitoare de gaz și benzină.

Garnituri de imblătit cu locomobile cu benzină și
ulei brut. — Automobile cu benzină.

Noutate surprinzătoare!

MOTOARE CU ULEIU BRUT

cu conduct cruciș.

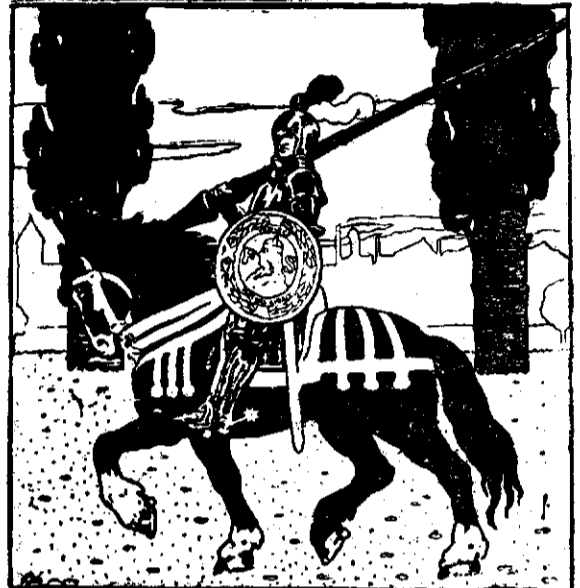
Gellért Ignác és Tsa

BUDAPEST, V., Koháry-utca 4.

Cereți prospect gratis. (Ke 2123)

Noua berărie „Steinbruch

și-a început deja calea triumfală.

Depozit principal:

Kaufmann Lajos és Tsa
Arad, piața Boros Béni 21.

Adresa:

HAUPTSTÄDTISCHE BIERBRAUEREI A. G.
STEINBRUCH.

(Bo 2245)

**Balsamul farmaci-
stului A. THIERRY**

e veritabil numai dacă are
marca de scutire călugărească.
Are efect excelent la boalele or-
ganelor de respirație, tuse, im-
bilizare, răgușală, catar de gât,
boale de plămâni, lipsă de apete,
misture neregulate, boale holerice,
influență, cărcei în stomac,
etc. etc.

12 sticle mici, sau 6 sti-
cle mari, sau 1 sticlă
mare pentru călătorie
6 cor. 60 fil.

Alifia Gentifolia

a farmacistului
A. THIERRY

are efect excelent contra oricărui răni învechite din cancer,
inflamații, aprinderi, carbunculi, pentru îndepărtarea obiectelor
străine, face de prisos operațiunile dureroase, împiedică
invaziunea sângelui. 2 tegle 3 cor. 60
fil. trimițându-se banii înainte sau cu
ramburs. — De vânzare în Budapesta la
farmacia TOROK I. procură și în
cele mai de seamă farmacii din țară.
In cantități mari în drogherie: Thal-
mayer és Seitz, urmașii lui Koch-
meister, Radanovits Teutv. Unde nu
se găsește să se ceară direct dela pro-
prietarul: Ke 2030

**A. THIERRY, farmacie la „Ingerul
păzitor” Pregrada (lângă Rohitsch).**

La comenzi mai mari se acordă rabat considerabil!

SPRIJINIȚI MESERIAȘII ROMANI!

Justin Ardelean

legător de cărți

Arad, Weitzer-János-u. 13.

Atelier mai bine aranjat în Arad pentru compactarea Evangheliilor și a altor cărți bisericești, cărți de legi, matricule, albumuri, măpi, protocoale și totfelul de lucrări aparținătoare de bransa aceasta. (A 1692)

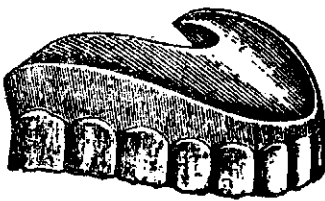
FELICIAN PAPP

DENTIST DIPLOMAT

Șimleul-Silvaniei

(Szilágyssomlyó),

Arany János-utca 1.

Execută coroane de aur și platină, șiruri complete de dinți în cauciuc și celuloză, apoi dinți artificiali fără de pod și cari nu se scot din gură, foarte potriviți pentru a putea mânca pe ei și cari înlocuiesc deplin dinții naturali. Vindecă dinți și rădăcini bolnave, execută plombare de rădăcini cu aur, platină, argint, porțelan și cu cei mai noi dinți. Stelle cari pot fi schimbate, și cari se potrivesc și la poduri cari nu se scot din gură. Po 1802—15

Pentru sezonul de Paști și Rusalii!

Recomand depozitul meu bogat asortat în PALĂRII de păslă, de pale, panama, florentine ș. a. CHIPIURI de mătăasă, ștofa, șevlot și luster, ALBITURI, gulere, mansete și batiste, cravate, bretele și jertele, UMBRELE și plote, PORTMONEIE și tabachere, GHETE în chevraux, chevrett și box, MĂNUȘI de piele, glăce, sued și ață, colorii solide, în lazon modern și exclusiv fabricate de rangul prim ș. a. Borsalino, Ita, Hükel, Cooperativa, Pichler, Bossi și Böhm, — Ioss & Löwenstein — Lichtmann și Manhelm etc. desfacere în engros și detalii dela calitatea cea mai lefină până la cea mai fină pe lângă prețuri moderate și strict fixate. Rog spriljinul onoratului public român în deprinderea mea, semnez

Cu deosebită stimă: (Ba 1918—15)

Joan Balint „János”

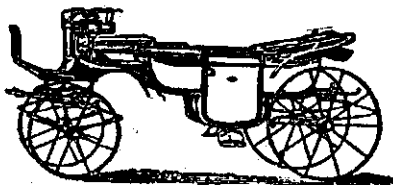
prăvălie de modă pentru domni și băieți

Timișoara-Fabric. — (Platul orașului).

Prima fabrică de trăsuri, cu instalațiuni de mașini este a lui

Kovács István

Temesvár-Józsefváros, str. Fröbel nr. 58. (Casa proprie).

Fabricant de trăsuri și autocaroserie, furnizorul postelor reg. ung. și mehanizmele militare. — Mare depozit permanent de totfelul de trăsuri și calose noi și folosite. — Atelier de reparatură. — Atelier de fărârie, rotarie și de instruit. (Ko 1684)

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1913.

13 Iulie

207 806 164
1 966 556
192 527 686
47 955 772
12 802 059
11 956 544
17 129 877
4 104 781
6 449 959
888 070
277 899
143 706 627
151 420 614
55 437 819
16 523 635
4 948 268

875 956 330

12 000 000
34 608 682
5 151 834
448 381 200
3 646 903
484 252
51 138 703
295 127 241
25 417 515

875 956 330

151 192 164 } stoc metalic { aur . . . 153 630 107
56 668 000 } { trate consolid. ca aur 56 633 896 }
Argint și diverse monede
Portofoliul român și străin
{ 29 888 700 Impr. pe pe ef. publice 25 056 300
48 072 100 Impr. pe ef. publ. în ct. crt. 46 446 100
18567 072 28 505 028 din care nu s'au ridicat lei 22 222 744 24 222 856 }
Imprumutul Statului (fără dobândă)
Efectele Capitalului social
Efectele fondului de rezervă
„ amort. imobil. mobil. și mașinilor
Imobile
Mobilier și mașini de imprimerie
Cheltuieli de Administrațiune
Efecte și alte valori în păstrare
Efecte în gaj și în păstrare provizorie
Conturi curente
Conturi de valori
Conturi diverse

PASIV

Capital
Fond de rezervă
Fondul amort. imobil. mobil. și mașini
Bilete de bancă în circulațiune
Profit și Pierdere
Dobânzi și beneficii diverse
Conturi curente și recipise la vedere
Efecte și alte valori de restituit
Conturi diverse

Taxa: Scont 5 1/2%, Dobânda 6%

1914.

5 Iulie

13 Iulie

210 549 454
984 740
180 699 214
47 122 939
11 924 059
11 546 177
16 762 877
4 036 281
6 720 472
1 075 309
25 264
181 002 117
134 760 280
21 479 956
23 664 690
8 430 277

810 734 098

12 000 000
37 179 870
5 526 192
414 287 200
3 810 594
157 143
14 244 484
265 762 397
57 766 098

810 734 098

DR. IULIUS VON SIMON

operator, medic-șef al casei județiane de bolnavi ambulator pentru bolnavi privați

Timișoara-Elisabetin (Temesvár-Erzsébet-v.) Hunyadi-ut 6., et. I.
Ordinări chirurgice pentru boale de urechi, de nas de gât și boale femeiești.

Tratament ambulator pentru boale chirurgicale, vizitațiuni cu raze Röntgen, tratament spec. cu Röntgen, galvanizațiune-electrolyse, masaj vibratio-electric.

Si 1593

La dorință stau la dispoziție camere confortabile p. bolnavi.

In urma aranjamentului perfect e posibil orice operațiune.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alți

Fiul lui Antoniu Novotny, Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTLE GAURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu zăuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 387 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sinestătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

OLIVIU PASCU

— Inginer diplomat —

Orăștie--Szászváros

Strada Berliului numărul 8.

Întreprinde ori-ce lucrări tehnice și anume: măsurări de pământ, de păduri, pucelări, corecții de hotar, brazde, cât și desemnări de mape și schițe. Pregătește planuri și preliminare privitoare la-orice-fel de clădiri și alte lucrări, edifică vile, case de locuit, clădiri economice, platforme și poduri de betonarmat, șosele, trenuri normale, trenuri economice și industriale, canale, conducte, jilipe, etc. — Interesații sunt rugați a se adresa cu încredere firmei care cu plăcere le va sta la dispoziție!
(Pa 1881—88)

STEFAN REBEL

măestru faur

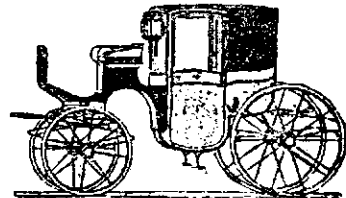
Lugoș, Str. Buziașului Nr. 30. (Casa proprie)

Ofer on. public bogatul meu magazin de toffelul de birje, drocare și toffelul de trăsuri țărănești.

CATALOG
ilustrat se trimite
gratis și franco.

(Re 1985)

Prețuri ieftine.

Lucrările de faur, reparările trăsurilor și alte lucrări în această branșă se execută în mod artistic.

(I 2140)

„Cea mai frumoasă lumină”

o dă gazul acetylen, pentru care recomand aparatele mele de cea mai simplă construcțiune, fixate sau transportabile (sistem uscat). Celor cari au aparate Beaugid le dau pentru aceste în schimb aparatele mele de acetylen, transportabile și patentate, umplute cu 5 kgr. carbid, ceace corespunde la 8 flăcări pentru luminatul în casă. — Aceste aparate nu sunt supuse nici unei comisiuni ale autorităților. Aparatele mele cu carbid cramilat dau o lumină de 50% mai ieftină decât cele cu carbid Beaugid. **Acord garanția cea mai sigură**, deoarece nu pretind nici o plătire anticipativă. Am referențele cele mai bune și servesc bucuros cu preliminare de spese.

INCZE FERENCZ
ORAVICZABÁNYA. (Ungaria de sud).

Întreprindere de acetylen cu brevet. — Fabrică pentru aparate de acetylen cu brevet. — A fost distins la toate expozițiile.

MENZEL K. C.

fabrică de plăci pentru acoperit, — ciment de lemn, — asfalt și plăci de izolare POZSONY.

Birou în Budapesta: VII., Erzsébet-körút nr. 13.

Reprezentant: **SÁNDOR ARNOLD.**

Inf. 1696 POZSONY.

Decorat cu 25 dipl. SZOMBATHELY.

Telefon „József” 41-01.

Placă ancorată brev. e cel mai bun material de izolare al secolului. — Execuție de pardosire cu asfalt. acoperire și izolare.

„Ruganit”, placă de piele pentru acoperit fără miros.

Execută toffelul de lucrări de asfaltare, acoperire, izolare etc. cu specialitate. (E 2029)

Léber Gyula

prima fabrică ardeleană de matrațe, de sârmă, de stofă, de sârmă pentru garduri și matrațe cu coardă.

Cluj (Kolozsvár)

Getem-utca 7 și Petőfi-utca nr. 13.

(Le 1788)

Oferă țesături de sârmă, garduri și porți de gală pentru grădini, păduri, vii, morminte etc., sârmă pentru garduri la curtea de galițe, matrațe de sârmă cu prețuri convenabile, deja dela 30 fil. în sus. Prețurent ilustrat cu provocare la ziarul acesta se trimite gratis și franco.

IN ATENȚIUNEA CĂLȚUNARILOR!

Cele mai frumoase și mai bune fețe pentru ghețe și pentru cisme și achizite pentru ghețe mai bine și mai ieftin se pot procura dela:

Dacă dorești să ai ghețe bune și comode dar și elegante, pe lângă prețuri foarte moderate, atunci să te adresezi cu încredere firmei:

WEIDNER JAKAB, fabrică de fețe pentru ghețe — călțunar pentru domni și p. femei

Lugoș, str. Széchenyi. :: Telefon: 87. :: Prețurent gratis.

Pictură pe sticlă și atelier mozaic

pentru biserică și alte feluri de clădiri.

Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC și MODERN în cadru de ARAMĂ și PLUMB, cu prețuri convenabile execută

RUHR és SPITZ

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 sz.

Proiecte și prospecte gratis.

(Ru 1929—60).

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

SOCIETATE
PE ACȚIUNI

ARAD,

STR. ZRINYI
NRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din strălucitate și patrie, ca: *mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat oligele*, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare toffelul de *opuri, reviste, fol, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, învătări de logodnă, cununie și pentru petreceri*. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Execuție promptă. — Prețuri moderate.

Alufie „Mágnás” p față:

singurul mijloc cosmetic nevătămător, contra sgrăbunțelor, despoterii pielii, petelor din față, crepării pielii, roșăței și contra tuturor boalelor de peie. După întrebuințarea unei singure tegle dispar sbărțiturile feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fileri. Pudră „Mágnás” (în 3 culori) 1 cutie 1 cor. 50 fil. Săpun „Mágnás” 1 cor. 20 fil.

Cosmetic „Mágnás” pentru mâni: foarte folositor pentru catifelarea mâinilor roșii, dejerate, crepate, aspre și sbărțite. E de prisos a se mai întrebuința glicerina și vaselin, deoarece efectul cosmeticului „Mágnás” e singur și acest cosmetic poate fi întrebuințat și ziua. Prețul 90 fil.

„Antipertussin”: mijloc excelent contra tusei și răgușelii, respirației grele, catarului tusei măgărești la copii — Prețul 1 cor. 80 fileri.

Splrt „Prima”: mijloc excelent contra reumei și podagrei, durerii de cap și de dinț. După 1—2 întrebuințări are efect sigur. — Prețul 1 sticle mari 1 cor. 50 fileri.

Splrt „Cappilloform”: singurul mijloc excelent contra căderii părului. — Prețul 1 cor, 50 fileri.

„Dautoform” apă pentru gură: cel mai bun mijloc contra mirosului rău de gură și pentru impedirea stricării dinților. Prețul 1 cor. 50 fileri.

Balsam de Ardeal pentru stomac: mijloc excelent contra durerilor de stomac, lipsei de apetit, incuierii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul 1 cor. 50 fileri.

Vopsitor pentru păr: în culoarea neagră, întunecată și brunată deschisă, mijloc excelent și durabil, nu murdărește aibiturie de pat — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr: redă părului cărunț culoarea originală. — Prețul 1 cor. 20 fileri.

Contra ciurii de porci: precum și în contra tuturor boalelor porcilor, cel mai excelent medicament, recomandat de către medici, este pravul de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii mari 1 cor., o cutie mică 50 fileri. O singură întrebuințare a pravului de Ardeal pentru galițe încetează perirea galișilor. — Prețul 1 cor.

Hypnonervin: singurul mijloc sigur și probat contra nervosității și a insomniei, — Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

Kelemen Sándor, Zilah.

Vă păziți de imitații!! (Ke 893)

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

Arad, Weitzer János, palatul Minorităților.

Telefon 35.

Telefon 35

Instalațiuni electrice cu prețuri foarte convenabile. Oferim ou. public candelabre elegante cu prețuri moderate. Ținem la dispoziție prețurentul original al celor mai de seamă fabrici de candelabre. Executăm totfelul de transformări de candelabre, cea-că aducem la cunoștință mai ales acelor ce-si schimbă locuința. Telefoane de casă, instalațiuni de sonerii electrice pentru camere, aranjamente și reparări; lămpă electrice pentru busunar, cîncuri și prisme de sticlă, totfelul de articli și instrumente de luminație.

Cu deosebită stimă.

INTREPRINDERE TEHNICĂ ȘI DE LUMINAȚIE

HOFFMANN és Társai, în ARAD.

T :: :: INSTITUT DE ASIGURARE ARDELEAN „TRANSYLVANIA”

SIBIU, strada
Cisnădiei 1-5.

:: :: :: (EDIFICIILE PROPRII.)

Asigurări împotriva focului, pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții (pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plăți simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penzie și de participare la câștig asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1913	K.	5.635.328.12
Capitale asigurate pe viață achitate	„	5.755.858.27
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1913	(foc	144.436.366.—
	(viață	12.067.702.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.696.458.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunii, strada Cisnădiei nr. 5. la agentura principală în Arad, Brașov, Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

(Ta 239-52)